

LUNDS
UNIVERSITET

**Enkla jobb som integrationsredskap – En argumentationsanalys
av den allmänna debatten i svensk kvällspress.**

Fredrik Persson

SOPA 63: Kandidatuppsats

Campus Helsingborg: VT 2017

Handledare: Mikael Sandgren

Abstract

Author: Fredrik Persson

Title Low-wage jobs as integration: An argumentation analysis of the public debate in Swedish popular press. [Translated title]

Supervisor: Mikael Sandgren

Assessor: Anna Rypi

The purpose of the study was to examine and evaluate different participants' arguments in the public debate of low-wage jobs as tools of integration for migrants in relation to ideal type welfare regimes. Twenty one articles submitted by participants from the public were analyzed over the year 2011 and 2017 in the two largest outlets of popular press in Sweden: Aftonbladet and Expressen (including its subsidiaries). A descriptive, evaluative, and theoretical analysis were conducted which resulted in the following salient points. The main participants on the pro-side were political members of the right-wing coalition which is likely due to campaigning efforts for the upcoming 2018 election. The main participants on the contra-side had ties to LO, the Swedish confederation of trade unions as well as a left-wing think tank. The main pro-arguments in the debate were: low-wage jobs are better than being dependent on social security benefits, low-wage jobs contribute to the welfare state, low-wage jobs are springboards to better employment, and on the opposing side: jobs already exist which must be filled, low-wage jobs lead to segregation, and low wage jobs lead to universally lower wages. Evaluated together for their rational appeal, using current research, the pro-side presented the most cogent argumentation. The theoretical analysis, based on Esping-Andersen's pioneering research on welfare regimes, revealed that the goal of full employment was the main driving point on the pro-side while equal-pay and solidarity dominated the rationale on the contra-side. LO's recent compromise of temporary low-wage jobs was seen as a sign that the Scandinavian "social investment" strategy in response to growing unemployment is losing traction which over time could herald a new and flexible labor market in Sweden.

Key words: argumentation analysis, low-wage jobs, integration, welfare regimes

Innehållsförteckning

1. Inledning	1
1.1 Problemformulering	3
1.2 Syfte och frågeställningar	4
1.2.1 Syfte	4
1.2.2 Frågeställningar	4
2. Bakgrund	4
3. Aktuella kunskapsläget	6
4. Metod	8
4.1 Metodmässiga överväganden	8
4.2 Argumentationsanalys	9
4.3 Källkritik	11
4.4 Förförståelse	11
4.5 Metodens tillförlitlighet	12
4.6 Avgränsning och urval	13
4.7 Etiska överväganden	13
5. Teori	14
5.1 Tre typer av välfärdsstater	14
5.2 Välfärdsstater i kris och förändring	15
6. Analys	17
6.1 Deskriptiv analys	17
6.1.1 Debattartiklar pro	18
6.1.2 Debattartiklar contra	23

6.1.4 Aktörerna	26
6.2 Värderande analys	27
6.2.1 Pro: Enkla jobb som språngbrädor	27
6.2.2 Pro: Bättre att arbeta än att gå på bidrag	28
6.2.3 Pro: Enkla jobb bidrar till välfärdsstaten	29
6.2.4 Contra: Enkla jobb leder till segregering	31
6.2.5 Contra: Jobb finns redan som behövs tillsättas	32
6.2.6 Contra: Enkla jobb leder till lönedumpningar	33
6.2.7 Sammanvägande bevisvärdering av hela debatten	34
6.3 Teoretisk analys	35
7. Sammanfattning	37
7.1 Slutsatser	37
7.2 Avslutande reflektion	39
8. Referenser	40
Bilagor	46
Bilaga 1: Begreppsdefinitioner	46

1. Inledning

1.1 Problemformulering

I sitt pressmeddelande (UNHCR 2015) har FN:s flyktingorgan beräknat att nära 60 miljoner människor är på flykt i världen. Sedan kriget i Syrien startade 2011 har hundratusentals flyktingar sökt skydd inom Europas gränser och Sverige är ett av länderna som tagit emot flest asylsökande (Svenska Dagbladet 2015). I skuggan av den generösa flyktingpolitiken växer sociala problem i form av ekonomisk utsatthet och utanförskap som visar sig vara relaterat till individens svaga ställning på arbetsmarknaden (Socialstyrelsen 2001). Tidigare forskning visar nämligen att långtidsarbetslösa har en större ansamling sociala problem (såsom psykiska problem) än de som räknas in i kärnarbetskraften (ibid). Bland utrikes födda växer fattigdomen och så många som 60 procent är utrikes födda efter ha gått på socialbidrag i fem år (Socialstyrelsen 2010).

Det finns grund för att vara skeptisk till att svenska samhället ska kunna integrera nyanlända i trygga heltidsanställningar. Enligt en rapport från Statistiska Centralbyrån (härefter SCB) så har man följt flyktingars integration i samhället sedan 1997. Efter femton år framgick det att enbart 60 procent av flyktingarna i landet i snitt hade förvärvsarbete vilket definieras som minst en timmes arbete under november månad (Nylin 2014). Prognosen för nyanlända sedan kriget i Syrien började 2011 är särskilt dystert. Den 14 februari, 2017 uppmärksammades en rapport från Arbetsmarknadsekonomiska rådet som fick rubriken i media "större klyftor än väntat på arbetsmarknaden" (Svenska dagbladet, 2017a). Deras ekonomer menar att glappet mellan inrikes födda och utrikes födda på arbetsmarknaden är större än vad man tidigare uppmärksammat (ibid). Utrikes födda tycks vara mer beroende av subventionerade anställningar, samt det är mer vanligt att de jobbar deltid eller har visstidsanställningar (ibid). Rådets ordförande, professor Lars Calmfors, anser att den bästa lösningen är fler enklare jobb till lägre lön (ibid).

Under de senaste åren har en debatt vuxit fram i Sverige angående just införandet av enklare jobb för att klara utmaningarna att arbetsmarknadsintegrera nyanlända i framtidens Sverige. I sitt pressmeddelande (LO 2015) beskrev Landsorganisationen i Sverige en konjunkturrapport där man lyfte fram att flyktingmottagandet på längre sikt för med sig stora utmaningar och där full sysselsättning och låg arbetslöshet anses vara ledstjärnorna i den ekonomiska politiken (ibid). LO:s chefsekonom Ola Petersson ställer sig således kritiskt till införandet av enklare jobb som lösning (ibid). Vändningen kom så sent som 6 mars 2017 då

man nu anser att så kallade utbildningsjobb som avviker från befintliga kollektivavtal är förhandlingsbara men man har principiellt inte övergett linjen om att man är emot permanenta enkla jobb (Hållö 2017). Att både Lars Calmfors och Ola Petersson har diametralt olika åsikter anser jag vara en spännande ansats till att utforska ett för mig okänt område.

Jag kommer i min uppsats att kvalitativt analysera debattens innehåll och dess aktörer i Aftonbladet, Expressen, Kvällsposten och Göteborgs-Tidningen (GT) samt utifrån en teoretisk diskussion om välfärdsstater utkristallisera viktiga kopplingar. Tidigare argumentationsforskning har dock visat sig knapphändig vilket är varför jag har valt att analysera debatten om enkla jobb utifrån ett integrationsperspektiv. Som socionom är det viktigt att förstå hur debatten om enkla jobb ser ut för att kunna förstå hur socialt utsatta människors liv påverkas samt hur vårt välfärdssamhälle kan komma att förändras. Professor i socialt arbete, Tapio Salonen, anser att socialpolitiska lösningar är både effektiva och legitima i att åstadkomma förändring av människors levnadsvillkor (Sunesson 2013, s. 74). Att studera debatten i kvällspress är intressant eftersom media fungerar som ett verktyg för opinionsbildning för de aktörer som skickar in debattartiklar.

1.2 Frågeställningar och syfte

1.2.1 Syfte

Syftet med studien är att förstå och värdera olika aktörers argument i den allmänna debatten i kvällspress om enkla jobb som integrationsredskap i relation till idealtypiska välfärdsstater.

1.2.2 Frågeställningar

- Vilka är de främsta pro-argumenten i debatten om enkla jobb och integration?
- Vilka är de främsta contra-argumenten i debatten om enkla jobb och integration?
- Vilka är aktörerna som framför argumenten?
- Hur kan argumenten i debatten relateras till idealtypiska välfärdsregimer?

För viktiga begreppsdefinitioner se Bilaga 1 i uppsatsens slut.

2. Bakgrund

Enligt FNs rapport om internationell migration 2015 så har den internationella migrationen ökat kraftigt från 2000 till 2015 då man beräknade antalet migranter i världen till 244 miljoner (United Nations 2015). Enligt rapporten finns det flera fördelar för mottagarländerna då

många migranter fyller brist på arbetskraft, skapar fler nya arbetstillfällen genom entreprenörskap, bidrar till skatt och välfärd, samt kan bidra till genombrott inom forskning, medicin och teknologi (ibid). Trots delgivna fördelar så utgör migranter också en särskilt utsatt grupp i samhället. De är den grupp som ofta förlorar arbetet först i tider av ekonomisk kris, de jobbar ofta för lägre lön och under sämre arbetsförhållanden än infödda arbetare (ibid).

I Sverige är utrikes föddas utsatthet väl dokumenterad. Enligt Socialrapport 2010 är fattigdom nämligen koncentrerad till invandrargrupper. Under 2007 var det beräknat att 60 procent av de som har haft socialbidrag i över fem år var utrikes födda (Socialstyrelsen 2010). Enligt rapporten är också nyanlända en särskilt utsatt grupp med hög arbetslöshet (ibid).

Den nuvarande socialdemokratiskt ledda regeringen som tillträdde efter riksdagsvalet 2014 har haft som uttalat mål att Sverige ska ha lägst arbetslöshet inom hela EU år 2020 (Svenska Dagbladet 2017b). Regeringen har dock fått kritik från borgerligt håll samt från SNS för att inte ha gjort tillräckligt för att skapa arbetstillfällen för unga lågutbildade, nyanlända, och äldre arbetslösa (ibid). Ett uppmärksammat vallöfte var att skapa 32,000 så kallade "traineejobb" som skulle vända sig till unga för att få praktik och möjlighet att studera samtidigt (Holmqvist & Karlsson 2016). Totalt hade statsminister Stefan Löfven (S) utlovat 85,000 nya jobb och utbildningsplatser under valkampanjen rapporterar Aftonbladet. I deras granskning från december 2016 visade sig att enbart 4019 platser skapats och utav dessa var enbart 277 traineejobb (ibid).

Den senaste utveckling på arbetsmarknaden var i december 2016 då representanter för LO och Svenskt Näringsliv träffades för att diskutera frågan om enkla jobb, något som raserades och parterna förblev oense (Svenska Dagbladet 2017b). Så sent som den 6 mars 2017 så släppte LO en rapport där man föreslog satsning på så kallade utbildningsjobb som ska vända sig till arbetslösa mellan 25-45 år som genom ett reguljärt arbete även får möjlighet att införskaffa sig formella kunskaper och utbildning (Hällö 2017). Enligt LO var utgångspunkten en tillfällig ökning av arbetskraft med svaga kunskaper som konsekvens av ett ökat antal flyktinginvandrare (ibid). På så vis har LO signalerat att man är beredd att underteckna avtal där lönekostnaderna behöver avvika från befintliga avtal men att dessa ska förbli tillfälliga (ibid).

I ett pressmeddelande så sent som 10 maj 2017 rapporterar Arbetsförmedlingen att arbetslösheten ökar för första gången sedan 2013 då man nu beräknar att arbetslösheten ligger på sju och en halv procent (Arbetsförmedlingen 2017a). För inrikes födda var

arbetslösheten fyra procent men för utrikes födda låg den på 22.1 procent (ibid). Detta förklaras med att fler nyanlända har fått uppehållstillstånd och deltar i Arbetsförmedlingens etableringsuppdrag (ibid).

3. Kunskapsläget

Arbetslöshet är relaterat till ett omfång av sociala problem. Brittiska nationalekonomen Amartya Sen menar att om inkomstbortfall var det enda negativa som drabbade en individ så skulle socialförsäkringar vara en universell lösning (Franson & Sundén 2005, s. 17). Dock så upplever arbetslösa sämre självförtroende, förlorad frihet, samt förminskade sociala nätverk (ibid). I Tyskland gjordes studier på 80- och 90-talet som visade att välbefinnandet hos de utan arbete var betydligt lägre än hos de med arbete. Man lyckades isolera icke-monetära faktorer såsom sämre självförtroende och förlorad identitet som bidrog mest till det försämrade välbefinnandet hos gruppen utan arbete (ibid, s. 21). Man skulle kunna kompensera den förlorade inkomsten till 100 procent med socialbidrag men det skulle ändå betyda att gruppen utan fast arbete skulle känna lägre välbefinnande än gruppen med arbete (ibid).

Studier visar också att arbetslöshet medför försämrat hälsotillstånd med akuta och kroniska sjukdomar samt att det negativt påverkar familjeförhållanden (ibid, s. 17). Brittiska ekonomen Richard Layard argumenterar för att ha ett dåligt arbete är bättre än att ha inget arbete alls (ibid, s. 21). Layard har nämligen forskat om vad som gör människor lyckliga och kommit fram till att lycka genom inkomst upphör när ett land har nått ett visst välfärdstak (ibid). Då menar Layard att arbetets bidrag till människans känsla av identitet och sammanhang är avgörande faktorer för upplevd lycka (ibid).

Tankesmedjan Fores har i en sammanfattande rapport följt forskning om arbetsmarknadsutvecklingen i Tyskland där arbetslösheten sjunkit betydligt under de senaste tio åren (Fichtel 2015). En hypotes har varit att de så kallade Hartz-reformerna som introducerades 2003-2005 har haft en stark positiv effekt på utvecklingen (ibid). En del av reformerna var så kallade "mini-jobs" där månadslönen inte överstiger 450 Euro och där arbetsgivaren inte betalar skatt och enbart en låg pensionsavgift (ibid). Tidigare utförda studier har inte lyckats visa ett tydligt samband där mini-jobs leder till vidare reguljär anställning (ibid s. 50). Men enligt rapporten påpekar man att det finns vissa positiva effekter av mini-jobs såsom att det öppnar upp sociala nätverk som annars inte skulle vara tillgängliga (ibid). Även en viss inkomstökning hos arbetstagarna har noterats (ibid).

Tyska forskningsinstitutet IZA har publicerat en sammanfattande rapport av forskning som gjorts i främst OECD-länderna av låglönejobb. I rapporten visar forskningen mest tydligt att främst yngre och de som får tillgång till utbildning på jobbet har lättare att klättra på karriärstegen till bättre betalda arbeten (Schnabel 2016, s. 5). Låglönejobb i sig har inte visats vara själv-korrigerade då man har funnit att de som hamnar i mindre firmor och firmor med större andel låglönearbetare blir oftast kvar i låglönejobben (ibid, s. 8). Flera studier visar även att den största orsaken är individens bristande färdigheter och utbildning (ibid). I rapporten belyses det att ha ett lågbetalt jobb kan ibland vara att föredra över arbetslöshet eftersom statusen av att vara långtidsarbetslös ger bland annat negativa signaler åt arbetsgivarna (ibid, s. 3). Det är så kallat "human capital deterioration" (ibid).

Amerikanska forskningsinstitutet MPI har skrivit en rapport där man har studerat trender hos låg-lönade migranter som arbetskraft. Enligt rapporten växer andelen migranter som arbetar inom så kallade "low wage, low skills jobs" (Capps, Fix & Fortuny 2007). Man förklarar att inrikes födda blir mer utbildade och yrkesfärdiga vilket har gjort att de har fått bättre betalda jobb (ibid s 4). På så vis fyller migranterna viktiga vakanser inom många lågavlönade sektorer och har en positiv effekt på ekonomin (ibid, s. 8).

En studie av London School of Economics i Storbritannien visar att migranter från EU betalar betydligt högre i skatt jämfört med inrikes födda Britter (Wadsworth, Dhingra, Ottaviano, & Van Reenen 2016, s 16). Detta på grund av att migranterna är i ung ålder och har högre sysselsättningsgrad än inrikes födda (ibid)

En uppmärksam rapport från Konjunkturinstitutet (KI) (2015) hade som huvudsyfte var att belysa effekterna av ökad flyktinginvandring till Sverige. I rapporten hänvisade man till forskning som visar att de flyktinggrupper som kommer till Sverige har genomsnittligt lägre utbildning än genomsnittsbefolkningen (Konjunkturinstitutet 2015, s. 90). Faktorer som gör det svårt för denna grupp att komma in på arbetsmarknaden identifierades som brist på kontakter, bristande relevant arbetslivserfarenhet, och bristande språkkunskaper (ibid). I rapporten föreslog man också att höga lönerna är en trolig orsak till varför denna grupp har svårt att bryta sig in på arbetsmarknaden, och även de med högre utbildning har uppvisat svårigheter (ibid). KI uppmanar till försiktighet i tolkningen eftersom det förekommer en viss grad av osäkerhet. Om etableringen blir fördröjd eller misslyckas så finns det stor risk att flyktinginvandrarna drabbas av högarbetslöshet vilket kommer sätta press på de offentliga finanserna (ibid, s. 95). KI anser att det behövs fler strukturella åtgärder och mer flexibilitet på arbetsmarknaden om fler i den stora gruppen flyktinginvandrare ska få arbete (ibid, s. 96).

När det gäller skillnader mellan utrikes födda och inrikes födda löner har SCB framfört statistik som visar att typen av yrke har stor påverkan på löneskillnaderna mellan grupperna (Widegren 2014). Medellönen för inrikes födda var år 2013, 31,000 kronor och 28,300 kronor för utrikes födda vilket betyder att utrikes födda i snitt tjänade 91 procent av de inrikes föddas lön (ibid). För att förklara dessa skillnader har man gjort en så kallad standardvägning där man tar hänsyn till faktorer som kan påverka lönen såsom ålder, yrke, sektor, kön, utbildning, etc. När en sådan vägning är gjord visar det sig att utrikes födda tjänar 98 procent av inrikes föddas lön (ibid). I yrken där andelen utrikes födda är stor så är lönerna relativt jämställda (ibid).

Enligt en rapport från OECD från 2010 och som byggs på PISA-resultat från 2006 så saknade 21 procent av eleverna med invandrarbakgrund behörighet till gymnasiet jämfört med nio procent av elever med svensk bakgrund (Taguma, Kim, Brink & Teltemann 2010, s. 18). Vidare visade rapporten att under 2006 var 94 procent av elever i åldern 16-18 med svensk bakgrund inskrivna på ett gymnasieprogram jämfört med 82 procent av första generationens invandrare (ibid).

Efter 2015 har nya siffror presenterats. I sitt pressmeddelande (Skolverket 2016a) så förekommer det att enbart 3.6 procent av de i gruppen "okänd bakgrund" är behöriga till gymnasieskolan. I gruppen så räknas nyanlända elever som saknar personnummer och denna grupp växte till 5400 elever i årskurs nio från 1000 året därpå (ibid). I ett annat pressmeddelande (Skolverket 2016b) så skriver man att enbart en utav tre elever går vidare till ett nationellt gymnasieprogram efter tre år från att de börjat på språkintröduktion. I ett uppföljande pressmeddelande (Skolverket 2017b) så skriver man att många nyanlända inte hinner nå upp till nationell behörighet innan de blir för gamla. En av tre i gruppen som inte uppnår behörighet varken arbetar eller studerar (ibid). Utrikes födda, framför allt flyktingar i skolålder har stora svårigheter att hinna ikapp med studierna (ibid). Många blir utan gymnasieutbildning vilket leder till att de står långt utanför arbetsmarknaden och konkurrerar om de få jobb som inte kräver gymnasialutbildning (ibid).

4. Metod

4.1 Metodmässiga överväganden

Enligt Ahrne och Svensson (2011) så är den mest internationellt gångbara definitionen av kvalitativa metoder något som övergripande beskriver intervjuer, observationer eller analys av texter som inte analyseras av statistiska metoder och verktyg

(2011 s. 11). Vidare menar Alan Bryman att den mest uppenbara skillnaden mellan kvalitativ och kvantitativ forskning är att kvalitativ forskning är mer inriktad på ord än siffror (Bryman 2011, s 340). Eftersom jag är intresserad av att analysera debatten om enkla jobb genom att undersöka dess sakliga innehåll och aktörer så är det mest lämpligt att använda kvalitativ metod. Eftersom jag inte med statistiska redskap kan besvara mina frågeställningar så är återigen kvalitativ metod den mest lämpliga.

Kristina Boréus (2011) nämner flera anledningar till varför vi bör studera texter. I grunden så påverkar texter samhället och bidrar till människors föreställningar om hur samhället bör vara (2011, s. 131). Detta är högst relevant när man försöker förstå sig på debatten om hur integrationen ska bäst utformas. I grunden så föreligger alltså en värdegrund som präglar debatten om hur vi vill hur samhället ska integrera nyanlända till arbete. Den social-politiska värdegrunden är således intressant för min uppsats. Alla texter måste tolkas och detta kan göras med hjälp av en tolkningsstrategi som kallas hermeneutiken. Ett hermeneutiskt inslag är att texten betyder det uttolkaren ser att den betyder (Boréus & Bergström 2005, s. 23). Enligt filosofen Hans-Georg Gadamer så närmar sig alla läsare av texter en viss förförståelse och utan denna skulle all tolkning vara omöjlig. På så vis avser man inte tolka sändarens ursprungliga mening eller mottagarens uppfattning av textens innebörd (ibid, s. 25). Istället, utifrån detta perspektiv använder uttolkaren eller forskaren sina speciella verktyg såsom dennes kunskap och erfarenhet (ibid, s. 25). Jag har valt forskarperspektivet som tolkningsstrategi med välfärdsstatsteori vilket jag redogör mer utförligt i min förförståelse.

Vidare menar Boréus (2011) att texter inte enbart påverkar samhällsmedlemmarnas värdering av samhället men även relationen mellan olika grupper inom samhället (ibid, ss. 131-132). Debatten om integration påverkar relationen mellan de nyanlända och flera aktörer i samhället såsom förtroendevalda politiker, socialarbetare, lärare, arbetsgivare och många fler. Det påverkar också relationerna mellan olika politiska intressenter såsom fackliga representanter och andra partipolitiker. Eftersom debatten är politiskt laddad med pro och contra- argument så är det lämpligt att använda en så kallad argumentationsanalys.

4.2 Argumentationsanalys

En typ av kvalitativ innehållsanalys är argumentationsanalysen som kan användas för att beskriva och värdera innehållet i enstaka texter eller i debatter (Boréus &

Bergström 2005, s. 145). Om argumentationsanalys skriver Boréus "Argumentation förekommer i många texter. Vi kan vilja veta *vad som argumenteras för eller emot*" (Boréus 2011, s. 136). Till skillnad från retoriken som ämnar att bland annat studera budskapets effektivitet så är argumentationsanalysen enbart fokuserad på logos (det sakliga), eller mottagans intellekt och förmåga att dra rationella slutsatser (Boréus & Bergström 2005, s. 89). Vidare menar Boréus att om inläggen och texterna är flertaliga så kan det vara fördel om man sorterar ut och identifierar de viktigaste argumenten och teserna, något som kallas för beskrivande och värdering av argumentation (ibid, s. 137). Boréus och Bergström (2005) menar att argumentationsanalysen har ett deskriptivt syfte där man som forskare söker att rekonstruera argumentationen (ibid, s. 91). Argumentationsanalysen har också ett värderande syfte då man vill avgöra argumentationens beviskraft vilket är i den mån argumenten stärker eller undergräver ståndpunkterna (ibid). Om den värderande analysen skriver Boréus att det rör sig enbart att förstå om beviskraften är intellektuellt övertygande och inte om den faktiskt är effektiv i att övertyga (ibid, s. 132). Därefter följer tre moment i värderingen då man först undersöker argumentets hållbarhet och relevans. Sedan försöker man tänka om det finns icke-formulerade argument som är av betydelse för avgörandet. Sist gör man en sammanvägning av beviskraften av varje argument för sig och av alla argument tillsammans (ibid).

Ett arguments hållbarhet rör frågor om dess trovärdighet och rimlighet som man väger gentemot det aktuella kunskapsläget. När det gäller normativa argument så bedöms rimligheten annorlunda. Ett sätt som jag kommer tillämpa i min analys är att kontrollera om argumentet stämmer överens med min egen intuition och jämföra med hur andra människor troligen skulle uppfatta samma värdering. Med intuition tolkar jag som att Boréus menar en persons moraliska känsla av något som är rätt eller fel vid första intrycket innan en fördjupande reflektion sker. Boréus skriver nämligen att man kan kopplar dessa intuitiva värderingar (reflektion) till överordnade moraluppfattningar såsom mänskliga rättigheter (ibid, s. 133). Utifrån det empiriska materialet har sex huvudargument utkristalliserats varav ett har visats sig vara normativt på pro-sidan. För att bedöma hållbarheten för detta enda normativa argument har jag valt socialpsykologen Maslows behovstrappa. Eftersom det enbart förekommer ett normativt argument och jag inte anser att Maslows behovstrappa är relevant för resten av analysen så har jag därför valt att avstå från att beskriva Maslow mer detaljerat i det följande teori-kapitlet.

När alla argument har presenterats så vägs hållbarheten och relevansen samman för varje argument för sig och tillsammans i helhet (ibid). Vissa metoder kräver en mer formaliserad sammanvägningsprocedur såsom att varje argument ges ett numeriskt värde

baserat på dess hållbarhet men även här menar Boréus att man inte helt kommer ifrån osäkerhet och subjektivitet i bedömningen (ibid, s. 136).

4.3 Källkritik

Eftersom ett arguments hållbarhet bedöms utifrån kunskapsläget så är källkritik extra viktigt i min studie. Bryman hänvisar till John Scotts fyra kriterier för att bedöma dokument: autentiskt, trovärdigt, representativt, och meningsfullt (Bryman 2011, s. 489). Om ett dokument är autentiskt så tittar man på om innehållet verkar genuint och om huruvida ursprunget kan ifrågasättas. Om ett dokument är trovärdigt så ska innehållet vara fritt från fel och förvrängning. Om ett dokument är representativt så tittar man på huruvida dokumentet avviker från liknande källor. Om ett dokument är meningsfullt så ska det vara tydligt framställt och utan risk för att producera missförstånd hos läsaren (ibid). Jag väljer därför ut etablerade källor och hänvisningar till experter och organisationer som är partipolitiskt oberoende. När jag ska värdera huvudargument har jag främst sökt på Google med sökord som kan vara relevanta för att hitta en pålitlig källa. Exempelvis kan en sådan sökfras vara "vetenskapliga studier om enkla jobb och segregering." En annan strategi har varit att i andra hand söka på medier såsom Aftonbladet eftersom nyhetssidor lättillgängligt hänvisar till olika rapporter från myndigheter och institut. När jag har hittat ett intressant resultat har jag utvärderat källan efter de tidigare nämnda kriterierna. På så vis har alla källor noggrant granskats för dess innehåll och anknytningar. Institutioner och myndigheter såsom OECD, Arbetsförmedlingen, SCB, och KI som förekommer i min uppsats är pålitliga källor som tillför studien hög tillförlitlighet.

4.4 Förförståelse

En begränsning med att använda kvalitativ metod är att man riskerar att bli för subjektiv i tolkningarna av resultaten genom att bilda osystematiska uppfattningar om vad som är viktigt och betydelsefullt. Jag har en viss förförståelse när det gäller just arbetsmarknadsintegration eftersom jag själv har flyttat utomlands för att senare återvända hem och gå arbetslös en tid. Dessa erfarenheter har genererat starka värderingar när det gäller mänskliga rättigheter och rätten till arbete. Jag kommer hantera dessa värderingar genom att begränsa dem till en slutreflektion för att inte kontaminera mina slutsatser med personliga värderingar. Vidare motiverar jag valet av uttolkningsperspektivet eftersom jag är erfaren inom samhällsforskningen då jag tidigare avlagt en master i psykologi samt har fördel som

utbildad jurist att lättförståeligt arbeta med olika former av argumentation. Utöver det ovanstående så har jag inga tidigare kunskaper om varken arbetsmarknadspolitik eller välfärdsstatsteori utöver det mest grundläggande som tillförts på socionomprogrammet. Debatten om enkla jobb har jag sedan innan studiens start inte följt på något betydande sätt som skulle kunna påverka studiens resultat.

4.5 Metodens tillförlitlighet

Inom kvalitativ forskning har begrepp som validitet och reliabilitet en begränsad relevans enligt vissa forskare (Bryman 2011, s. 351). Validitet syftar på hur man identifierar, observerar eller mäter det man säger sig mäta (ibid, s. 352). Man skiljer också mellan intern validitet då det ska finnas god överensstämmelse mellan forskarens observationer och teoretiska idéer, och extern validitet som berör huruvida resultaten kan generaliseras till andra sociala miljöer (ibid). I min studie uppnår jag validitet genom att fokusera mig på kvällspress och de två största aktörerna: Aftonbladet och Expressen där Kvällsposten och GT ingår. På så vis kan jag med god säkerhet påvisa att jag har mätt det jag avser att mäta vilket är den allmänna debatten såsom den ser ut i kvällspressen.

Eftersom jag avgränsar mig till kvällspress och specifikt Aftonbladet och Expressen så kan jag inte göra anspråk på att ha analyserat hela den allmänna debatten i Sverige eftersom dagspressen också utgör en betydande läsarkrets. Jag uppmanar därför till viss försiktighet när det gäller att tolka resultaten. Reliabilitet, och specifikt extern reliabilitet handlar om huruvida studiens undersökning kan upprepas eller replikeras (ibid). Eftersom jag ämnar genomföra en textanalys och eftersom jag redogör för vilka sökord jag har använt så kan en annan forskare analysera samma artiklar utifrån samma metod och därefter uppfyller studien kravet på reliabilitet.

Vidare så är en annan begränsning så kallat bristande transparens. Bryman (2011) menar att det ibland är svårt att slå fast vad forskaren i en kvalitativ undersökning konkret har gjort eller hur denne har kommit fram till sina slutsatser (ibid, s. 370). Det framgår sällan i en kvalitativ analys hur analysen har genomförts (ibid). För att öka transparens i min studie så har jag preciserat hur jag kommer analysera materialet och hur jag kommer samla data. För att undvika att felaktig data samlas in så kommer jag inte inkludera artiklar vars innehåll inte berör integrationsperspektivet samt de artiklar där enkla jobb inte står som huvudtes för debattens innehåll. För att öka tillförlitligheten ytterligare så tillför jag citat från en eller flera artiklar som jag anser utgör grunden i den deskriptiva analysen. På så

vis kan läsaren mer specifikt se vad det är jag har analyserat. Till sist så har jag valt ut flera aktuella sammanfattande rapporter till den värderande analysen där flera år av forskning inom ett område granskas av oberoende experter. På så vis undviker jag att bara hänvisa till en studie vilket skulle kunna påverka resultaten i den värderande analysen speciellt om en annan forskare har använt sig av motsägande källor. Det finns alltid en överkomlig risk att mina slutsatser skiljer sig från hur någon annan forskare tolkar materialet och därför motiveras ett uttolkningsperspektiv.

4.6 Avgränsning och urval

Jag har valt att analysera den allmänna debatten om enkla jobb och integration så som den förekommer i kvällspress på Aftonbladet, Expressen, Kvällsposten och GT. Jag har valt att avgränsa mig till tidsperioden 1 januari 2011 till 31 mars 2017 då det var under dessa år som Europa såg de största flyktingvågorna sedan andra världskriget. Jag har valt Aftonbladet och Expressen (inklusive dess koncerner Kvällsposten och GT) eftersom dessa är de två största kvällstidningarna i Sverige som når fram till hundratusentals läsare dagligen. Jag har vidare valt att avgränsa mig till kvällspress och inte dagspress på grund av storleksmässiga begränsningar när det gäller urvalet av artiklar samt studiens begränsning när det gäller ordantal. Jag har valt att använda Aftonbladet och Expressens egna hemsidor och elektroniskt söka efter tillgängligt material på internet med sökorden ”enkla jobb/lågavlönade jobb + integration”. Detta motiveras med lättillgänglighet. Att söka på Expressens hemsida genererar även resultat på Kvällsposten och GT eftersom det är samma koncern. Jag kommer använda vad Bryman (2011) kallar för målinriktat urval vilket skiljer sig från sannolikhetsurval i och med att jag som forskare inte väljer dokument slumpmässigt (ibid, s. 392). Jag har valt att begränsa mig till debattsidorna (där vem som helst i allmänhet kan skicka in artiklar) och inte ledarsidor då jag i min tredje frågeställning är intresserad av att undersöka vilka huvudaktörerna är. På så vis är jag intresserad av den allmänna debatten där kvällspress är dess medium och inte själva medias syn på debatten. Artiklar som vänder sig till regionala områden såsom enkla jobb i en enskild stad eller kommun har valts bort för perspektivet jag har valt är nationellt.

4.7 Etiska överväganden

Eftersom jag ämnar bedriva en kvalitativ textstudie så är individskyddskravet för försökspersoner icke-applicerbart. Däremot omfattas min studie av det så kallade

forskningskravet som innebär att min studie bör hålla en hög kvalitet samt att frågorna som ställs är väsentliga (Vetenskapsrådet 2002). Vidare ställs generella etiska krav på att min studie inte involverar fusk, förfalskningar, eller plagiat (Ahrne & Svensson 2011, s. 30). Eftersom jag har analyserat artiklar som finns publicerade i kvällspress (och är därmed allmänt tillgängliga) så presumeras samtycke att skribenternas identitet och åsikter beskrivs i analysen. Jag är därför också medveten om att jag har ett ansvar att inte förvränga eller medvetet misstolka deras budskap. Inom retoriken så beskrivs olika argumentationsfel varav ett nämnvärt fel kallas formellt "ignoratio elenchi" eller "straw man fallacy." (Stanford Encyclopedia of Philosophy 2015) Detta fel går ut på att man medvetet förvränger en motståndares argument så detta blir enklare att bestrida (ibid). På så sätt skulle ett tänkvärt etiskt problem med studien uppstå om jag som författare inte visade respekt för alla skribenters åsikter, framför allt de åsikter som jag inte själv håller med om. För att undvika detta har extra mental koncentration och tid lagts på den deskriptiva analysen för att inte felaktigt återskapa texterna.

5. Teori

5.1 Tre typer av välfärdsstater

Den danske socialforskaren Gøsta Esping-Andersen (1990) är en ledande gestalt inom välfärdsstatsforskningen. Enligt hans modell finns det tre idealtypiska välfärdsstater: liberala, konservativa, och social demokratiska. Den liberala kännetecknas av att marknaden står för socialförsäkringar och fördelar resurser samt att sociala bidrag och tjänster riktar sig enbart till de allra fattigaste (1990, s. 26). Inkomstskillnaderna inom den liberala modellen är höga mellan olika löntagare och staten har en liten roll i socialpolitiken (ibid). Exempel på typiska liberala välfärdsstater är USA. Den konservativa kännetecknas av att staten har ett större ansvar för socialförsäkringar som fördelas mellan olika kassor för olika klasser och skikt (ibid, s. 27). Dessa kassor är finansierade av både staten, arbetsgivarna, och individerna. Familjen har ett större ansvar och staten går enbart in ifall familjen inte kan försörja den enskilde (ibid). Exempel på typiska konservativa välfärdsstater är Tyskland och Italien. Den tredje och sista modellen är den social demokratiska modellen som Esping-Andersen menar Sverige är ett typiskt exempel. Social demokratiska välfärdsstater karaktäriseras av universalism, de-kommodifiering (synsättet att tjänster såsom skola och sjukvård upphör att vara varor och tjänster som konsumeras och blir oberoende av marknaden), samt sociala rättigheter som inrättades i den nya medelklassen (ibid, s 27).

Om universalism skriver Esping-Andersen att det växte fram som ett alternativ till behovs-prövad assistans och korporativa socialförsäkringar. Alla medborgare, enligt detta synsätt, har lika rättigheter oavsett klasstillhörighet eller marknadsposition (ibid, s. 25). På så vis var det tänkt att främja klassolidaritet (ibid). I den social demokratiska modellen behandlas alla lika och alla förväntas att betala (ibid). Löneskillnaderna i en sådan modell är ofta små mellan olika löntagare. En av de viktigaste aspekterna av den social demokratiska modellen är enligt Esping-Andersen att välfärden är kopplad till arbete (ibid, s. 31). Välfärdsstaten garanterar full sysselsättning samtidigt som den är beroende av det för dess existens (ibid). Den sociala demokratiska modellen präglas av enorma kostnader som enbart kan upprätthållas genom att minska sociala problem och maximera skatteintäkter (ibid). Detta uppnås enklast genom att så många människor som är i arbetsför ålder arbetar och att så få som möjligt går på sociala transfereringar (bidrag eller andra tjänster) (ibid, s. 32).

5.2 Välfärdsstater i kris och förändring

Eftersom Sverige är en typiskt social demokratisk välfärdsstat kommer jag fokusera min diskussion och analys på den social demokratiska modellen. Esping-Andersen (1996) har också forskat om hur välfärdsstater förändras i den globala ekonomin. Han har bland annat studerat hur välfärdsstaten Sverige påverkades av konjunkturkrisen på 90-talet då arbetslösheten sköt i höjden. Enligt Esping-Andersen så är hela Europas största problem kronisk hög arbetslöshet och han menar att den harmoniska samexistensen mellan full sysselsättning och inkomstutjämning som definierade efterkrigstiden inte längre verkar möjlig (1996, s. 4). En av utmaningarna för moderna välfärdsstaterna är förändrade ekonomiska förhållanden såsom avindustrialisering, samt demografiska trender där främst en åldrande population tycks vara ett stort hot mot välfärdsstatens nuvarande åtaganden (ibid, s. 7). Esping-Andersen menar att den demografiska bördan är politiskt hanterbar (ibid). Han menar att öka pensionsåldern är en strategi som många länder provar samt att maximera andelen arbetande kommer automatiskt att minska försörjningsbördan (ibid). Postindustriella arbetsmarknadstrender är också problematiska eftersom de gynnar professionella och kvalificerade yrken medan behovet för okvalificerad arbetskraft är beroende av sänkta löner. (ibid, s. 8)

I de föregående årtiondena efter 60-talet så valde de skandinaviska välfärdsstaterna att satsa på att expandera offentliga välfärdsstatsjobb eftersom detta ansågs vara den enda lösningen till att nå full sysselsättning med tanke på den solidariska

lönepolitiken och den minskande industrisektorn (ibid, s 11). Ett av de största hoten mot den social demokratiska modellen anser dock Esping-Andersen vara kollaps av full sysselsättning som strategi (ibid, s 13). Detta eftersom han anser att offentliga expansionen har nått sitt tak och att nya jobbstrategier är beroende av den privata sektorn (ibid, s. 14). Här menar han att en låglönestrategi som används i USA kan skapa fler jobbtillfällen men skulle kunna allvarlig underminera välfärdsstaten (ibid, s 15).

Den rådande strategin i de skandinaviska länderna sedan slutet på 80-talet och början på 90-talets konjunkturkras har varit en så kallad "social investering" där man har fokuserat på en aktiv arbetsmarknadspolitik där arbetsträning, mobilitet, och lönebidrag står i centrum (ibid, s. 7). Framtidsutsikterna för strategin är osäkra då enligt Esping-Andersen menar att finns en konflikt mellan principen om universalism och en växande heterogen befolkning samt det allvarliga hotet om hög arbetslöshet (ibid, s 14). Vidare skriver Esping-Andersen att Skandinavien verkar ha accepterat att ojämlikhet är oundvikligt i det stora hela men man har haft som medvetet mål att motverka att dessa ojämlikheter koncentreras till ett visst stratum eller blir permanenta inslag genom folks livsutveckling (ibid, s. 25). Vidare skriver han att om samhället ska återgå till full sysselsättning genom enkla servicejobb och större inkomstskillnader så är det viktigt att aktiva sociala investeringar minskar risken att vissa grupper blir permanenta förlorare (ibid). Han menar att enkla jobb, som faktisk kan vara fördelaktiga, blir enbart ett marginellt välfärdsproblem om de förblir övergångslösningar, eller inträdesjobb åt migranter eller de som hoppar av skolan (ibid).

Om stora förändringar ska ske i välfärdsstaten så tror Esping-Andersen att det måste ske genom ett långsiktigt politiskt skifte eftersom de borgerliga partierna är de enda som är ideologiskt för besparingar i välfärden (ibid, s 57). Vidare skriver han att om allmänheten anser att det råder kris så är det mer troligt att den sittande regeringen inför besparingar (ibid, s. 57). Överlag menar Esping-Andersen att det inte sker radikala förändringar i världen men snarare att välfärdslandskapet är fryst (ibid, s. 24). I Skandinavien menar han att förändring sker genom förhandling (ibid, s. 24) och om hans teori om att arbetslöshet är en av de viktigaste faktorerna i förändringen så ser det på sikt inte bra ut för den social demokratiska modellen som kännetecknas av att alla som är i arbetsför ålder har full sysselsättning, alla arbetar lika många timmar, samt har jämställda löner (ibid, s. 58).

6. Analys

I detta kapitel kommer uppsatsens analys att redovisas utifrån debattartiklar insamlade från Aftonbladet, Expressen, Kvällspostens, samt GT:s hemsidor. I den deskriptiva analysen har jag valt att sammanfatta varje artikels innehåll i kronologisk följd uppdelat i en sektion för pro-artiklar och en sektion för contra-artiklar. Tre huvudargument på varsin sida har utkristalliserats och sammanfattats i Figur 1 i början av den deskriptiva delen. Jag har utgått ifrån tesen ”Enkla jobb behövs för att integrera utrikes födda”. Jag har valt att avstå från en så kallad pro et contra lista eller Toulmin schema i avvägande syfte att behålla uppsatsens lätläsighet och tillgänglighet. Sist i den deskriptiva delen så analyserar jag aktörerna för att på så vis sätta hela debatten i kontext inför den värderande analysen.

I den värderande analysen kommer jag analysera varje huvudargument utifrån tidigare forskning och oberoende experter och rangordna dem, utifrån det aktuella kunskapsläget, starkaste argumenten på en skala av ett till tre. En sammanvägande analys görs sedan över alla argument för att se vilken sida som har framfört den starkaste argumentationen.

Till sist kommer jag analysera min fjärde frågeställning utifrån välfärdsstatsteori. Här har jag valt en separat analys för teorin och analyskapitlet är på så vis uppdelat i tre olika bestånd. En fördel med detta är att det blir lättare för läsaren att hitta de olika delarna och följa förloppet utifrån metoden och frågeställningarna som ska besvaras.

Totalt förekommer fjorton pro-artiklar och sju contra-artiklar utspridda på: 2011 (0 st), 2012 (0 st), 2013 (1 st pro), 2014 (0 st), 2015 (4 st pro, 1 st contra), 2016 (8 st pro, 4 st contra), 2017 (2 st pro, 2 st contra). Jag har valt att inte ordna artiklarna efter tidningskälla eftersom jag inte ämnar att analysera skillnader mellan innehållet och tidningarna. Alla artiklar som är repliker till andra förekommande artiklar är identifierade som sådana. Ett undantag är contra-artikel ett som tekniskt sett är en replik till en pro-artikel som inte förekommer i analysen. Anledningen är att artikeln som repliken vänder sig till inte nämner integration av utrikes födda och därför har den fallit bort enligt mina avsedda avgränsningar. Repliken har inkluderats eftersom den innehåller integrationsperspektiv.

6.1 Deskriptiv analys

Följande figur ger en överskådlig överblick av debattens innehåll.

Figur 1. Tablåöversikt med huvudargument till tesen ”Enkla jobb behövs för att integrera utrikes födda”

Pro-argument	Contra-argument
Enkla jobb som språngbrädor	Enkla jobb leder till segregering
Bättre att arbeta än att gå på bidrag	Jobb finns redan som behövs tillsätts
Enkla jobb bidrar till välfärdsstaten	Enkla jobb leder till lönedumpingar

6.1.1 Debattartiklar pro

Artikel ett från 18 juni 2013 är skriven av Fredrik Segerfeldt liberal debattör för Migro, samt Mozghan Jalali, moderat samhällsdebattör. Skribenterna menar att integrationen fungerar dåligt i Sverige och hänvisar till stora klyftor mellan inrikes födda och utrikes födda på arbetsmarknaden. Vidare menar de att skillnaderna inte kan förklaras enbart på grund av diskriminering utan att mycket beror på att Sverige har lägst andel enkla jobb utav alla OECD-länder. Detta kombinerat med att Sverige har tagit emot många utrikes födda människor med lågt humankapital, många som saknar gymnasial och eftergymnasial utbildning, har därför resulterat i låg produktivitet för denna grupp. För att stävja utanförskap krävs enkla jobb enligt debattören eftersom enkla jobb ger viktig arbetslivserfarenhet samt att man får öva svenska språket på ett praktiskt sätt.

Artikel två från 20 april 2015 är skriven av Viktoryia Khromchanka som beskriver sig själv som liberal debattör och egenföretagare. Skribenten hävdar att enkla jobb är det bästa integrationsredskapet och att reformer som motarbetar enkla jobb slår hårt mot unga och invandrare. Samma grupp konkurrerar enbart på grund av ett lägre löneanspråk eftersom de saknar arbetslivserfarenhet. Mer satsningar på vad skribenten kallar för ett undermåligt skolsystem är ineffektivt för en grupp som inte vill, kan eller borde studera vidare. Extra år på högskolan eller Komvux ger ingen arbetsgaranti anser skribenten utan istället borde trösklarna till arbetsmarknaden sänkas genom att införa enkla jobb. Skribenten hänvisar till hennes egen bakgrund som invandrare och att hennes extrajobb under studietiden underlättade när hon skulle söka fasta anställningar. Skribenten påstår att de enkla jobben behövs för att Sverige ska växa och våra pensionärer ska bli försörjda genom att så många som möjligt får arbete.

Artikel tre från 12 oktober 2015 är skriven av Anna Jähnke, Maria Malmer Stenergard, Torbjörn Tegnhamar, Linda Allansson Wester och Robin Holmberg som företräder Moderaterna (M) från olika kommuner i Skåne. Skribenterna ställer sig positiva till fler enkla jobb och vill även se att LAS (Lagen om anställningsskydd) tas bort. Skribenterna påstår att Sverige behöver fler enkla jobb samt att alla som kan jobba ska jobba. Skribenterna menar att Sverige är det land i EU som har minst andel enkla jobb. Man hänvisar även till Tyskland som

exempel på att enkla jobb leder till att arbetslösheten förblir låg. Skribenterna påpekar att Sverige tar in historiskt många flyktingar som måste beredas jobb på arbetsmarknaden. Skribenterna påpekar även att arbetsmarknaden måste vara öppen för de som inte har gymnasieutbildning. Till sist menar man att det är bättre att människor har ett lågavlönat jobb än att de går på bidrag.

Artikel fyra från 19 november 2015 är skriven av Dick Kling, ordförande för Skattebetalarna. Skribenten argumenterar att rekordmånga asylsökande genererar höjda skatter och statliga utgifter. Den svenska modellen med höga skatter fungerar för en person med genomsnittsinkomst som bott och arbetat hela sitt liv i Sverige. Samma modell fungerar inte för flyktingar och skribenten menar att genom att sänka skatter på lägre inkomster genereras fler jobb till flyktingarna vilket medför minskade kostnader för staten. Skribenten kritiserar den svenska modellen med höga skatter och regleringar som något som hämmar tillväxt och vill se förändringar i arbetsmarknadslagstiftning samt utökade RUT och ROT-avdrag. Skribenten påstår att om vi inte inför enkla jobb för flyktingar så blir alternativet en exkluderande solidaritet.

Artikel fem från 9 februari 2016 är skriven av Emil Källström, Fredrick Federley, och Annika Qarlsson som företräder Centerpartiet (C). Skribenterna ställer sig positiva till att sänka lönerna för nyanlända och uppmanar arbetsmarknadens olika parter att göra upp i nya avtal innan tvingande lagstiftning blir aktuellt. Skribenterna menar att klyftorna på arbetsmarknaden mellan inrikes födda och utrikes födda är så pass stora att det krävs mer än satsning på utbildning, validering, och investeringar. Skribenterna argumenterar att en nyanländ som saknar språkkunskap i svenska, som försöker lära sig kulturen, och som saknar referenser och utbildning utöver grundskolans nivå får det svårt att konkurrera med en inrikes född som både behärskar språket, har svensk utbildning, referenser och arbetslivserfarenhet. Vidare utvecklar skribenterna sina argument genom att påstå att en svensk arbetsgivare måste betala lika mycket i lägstalön för dessa två personer vilket gör att den utrikes födda blir utkonkurrerad. Slutligen ställer skribenterna en retorisk fråga till deras politiska motpart, ordförande för LO, om att "är det inte bättre att få ett arbete med en ingångslön än att fastna i arbetslöshet och bidragsberoende".

Artikel sex från 23 februari 2016 är skriven av Eva Nordmark, ordförande för tjänstemännens centralorganisation, TCO. Skribenten ställer sig positiv till fler enkla jobb framförallt för

nyanlända som saknar utbildning och erfarenhet. Skribenten menar att debatten präglas av ett högt tonläge och ogenomtänkta förslag. Skribenten menar att det är möjligt att underlätta för nyanlända och sänka tröskeln för arbetsmarknaden samtidigt som det är möjligt att värna om anständiga löner och villkor. Skribenten föreslår bland annat vad denne kallar för RUT-på-jobbet där det finns plats för att skapa enkla tjänster som utförs idag av personal som är anställda för att göra något annat. Vidare påstår skribenten att dessa uppgifter ibland inte görs alls trots att det skulle leda till mer produktivitet. Skribenten menar att dessa jobb finns inom den offentliga sektorn och genom så kallad kontorservice skulle fler ta första stegen in på arbetsmarknaden.

Artikel sju från 11 juli 2016 är skriven av Martin Ådahl, chefsekonom för Centerpartiet (C). Skribenten utmanar LO:s ordförande till en debatt om arbetsmarknadsintegration för flyktingar i Sverige som skribenten menar ligger på efterkälke jämfört med andra länder. Debattören hänvisar till statistik om att enbart 20 procent har jobb efter tre år samt att över hälften enbart har grundskoleutbildning. Skribenten menar att i Tyskland kommer flyktingar fortare ut på arbetsmarknaden på grund av utbudet av enkla jobb. Skribenten menar att Sverige håller på att klyvas i två delar där unga, långtidsarbetslösa, och flyktingar blir chanslösa på arbetsmarknaden, och detta på grund av höga skatter och att löneavtal gjort enkla jobben för dyra för arbetsgivarna. Skribenten menar att de som väl fått första jobbet ökar sina inkomster stadigt med tiden och att de som får jobb är med och bidrar till välfärden och statskassan istället för att gå på låga bidrag.

Artikel åtta från 5 september 2016 är skriven av Siri Steijer, programansvarig i arbetsmarknadsfrågor för Timbro. Skribenten ställer sig kritisk till att LO motarbetat statminister Stefan Löfvens löfte om att skapa fler enkla jobb. Skribenten menar att fackförbundens enda ansvar är att slåss för sina medlemmars intressen på arbetsmarknaden men att systemet idag ger förtroende till facken att förhandla om villkoren på arbetsmarknaden. På så vis menar skribenten att de har stort inflytande över människors chanser att komma i arbete. Debattören konstaterar att integrationen har på lång sikt misslyckats och att LO måste ta ansvar för att klara utmaningarna. Debattören påstår att "sätta hänglås på arbetsmarknaden leder till att cementera utanförskapet för marginaliserade grupper vilket kommer leda till kriminalitet, motsättningar, och främlingsfientlighet."

Artikel nio från 20 september 2016 är skriven av Mats Persson, Liberalernas (L) ekonomisk-politiska talesperson. Skribenten ställer sig kritisk till den nuvarande regeringen och statsminister Stefan Löfvens vallöfte om 32,000 traineejobb då skribenten menar att enbart 125 sådana jobb har hitintills skapats. Vidare menar skribenten att Sverige har högst ingångslöner i hela EU vilket gör att det finns lägst antal enkla jobb i EU, något som bidrar till svårigheter att få ett första jobb. Vidare påstår skribenten att den svenska arbetsmarknaden inte är anpassad till människor med låg utbildning och bristande arbetslivserfarenhet. Skribenten är därför positivt inställd till att skapa enkla jobb för nyanlända genom att halvera arbetsgivarens kostnader för att anställa genom att slopa arbetsgivaravgiften och sänka ingångslönerna. Skribenten menar att det är bättre att arbeta till en lägre lön än att vara beroende av bidrag.

Artikel tio från 30 september 2016 är skriven av Jonas Frycklund, ekonom på Svenskt Näringsliv. Artikeln är en replik till contra-artikel fyra. Skribenten menar att LO:s förslag om utbildning är positivt men att LO samtidigt underskattar utmaningarna av att arbetsmarknadsintegrera nyanlända. Skribenten hänvisar till statistik som visar att 80,000 utrikes födda är arbetssökande men saknar gymnasial utbildning. Av utrikes födda som är över 40 år saknar 40,000 gymnasial utbildning. Vidare hänvisas till att så många som hälften i etableringsuppdraget saknar både grundskola och gymnasium. Att utbilda yngre har också visat sig vara en stor utmaning. Skribenten hävdar att en studie på ensamkommande barn visade att enbart 42 procent hade uppnått gymnasialutbildning vid 27 års ålder. På så vis menar skribenten att det blir för svårt att ta igen kunskaper som flyktingar aldrig fick ta del av i ursprungsländerna. Skribenten uppmanar LO att vara mer öppna till förslag om enkla jobb så att fler får tillträde till arbetsmarknaden.

Artikel elva från 12 oktober 2016 är skriven av Tomas Tobé, partisekreterare för Moderaterna (M). Skribenten ställer sig kritisk till statsminister Stefan Löfven och regeringens hantering av vad skribenten kallar för tydlig bristande integration. Skribenten menar att Löfvens löfte om 5000 beredskapsjobb för nyanlända inte täcker behovet av en miljon människor i Sverige som befinner sig i bidragsberoende och utanförskap. Skribenten hänvisar till att 450,000 utrikes födda står utanför arbetskraften. Skribenten hänvisar även till Moderaternas förslag på att förbättra integrationen i Sverige genom att skapa fler enkla jobb. Skribenten menar att Moderaterna vill införa nystartarjobb där anställningskostnaderna sänks med så mycket som 70 procent samt att tredubbla taket för RUT-avdraget för att skapa fler enkla jobb. Vidare

menar skribenten att det ska löna sig att arbeta istället för att samla bidrag. På så vis vill Moderaterna satsa mer på så kallade "förstajobb" där man lär sig samtidigt som man arbetar och då ska man kunna tjäna 12,000 kronor i månaden skattefritt.

Artikel tolv från 15 november 2016 är skriven av Benjamin Dousa, förbundsordförande för Moderata Ungdomsförbundet (MUF) och Siri Steijer, programansvarig för arbetsmarknadsfrågor på Timbro. Skribenterna ställer sig positiva till enkla jobb för att nyanlända och utrikes födda ska få trygga anställningar. Skribenterna hänvisar till en rapport publicerad av Timbro som visar att enkla jobb existerar för nyanlända på den svarta marknaden eftersom inträdeströskeln för den vita arbetsmarknaden är för hög för denna grupp. Skribenterna påpekar att genom så kallade instegsjobb så tvingas de utrikes födda att själva betala arbetsgivaravgifter, försäkringar, och eventuella administrativa kostnader för att enbart behålla 5,000 kronor i månaden. Detta menar skribenterna är något som förhindrar incitament till arbete. Insändarna föreslår istället att avveckla subventionerade anställningar, att sänka arbetskraftskostnader, öka incitament till arbete på den vita arbetsmarknaden, samt minska byråkratin och tvingande regler. Till sist menar insändarna att om inte arbetsmarknaden reformeras så hotas den svenska modellen av systemkollaps.

Artikel tretton från 3 februari 2017 är skriven av VD för Svenskt Näringsliv Carola Lemne. Skribenten argumenterar för att det är statens ansvar för att utanförskapet växer i Sverige bland utrikes födda som står utanför arbetsmarknaden, framför allt de med låg utbildning. Skribenten menar att samtal med Svenskt Näringsliv och LO inte har resulterat i en uppgörelse om fler jobb för de med låg utbildning och att regeringen måste gå vidare utan att arbetsmarknadens parter är helt överens. Skribenten hänvisar till ett konjunkturråds bedömning av att det finns för få enkla jobb i förhållanden till det behov som finns för de som står utanför arbetsmarknaden. Skribenten vill att regeringen skapar så kallade introduktionsanställningar där arbetstagaren lär sig på jobbet utan ålderskrav, utbildningskrav, och utan kollektivavtal. Vidare vill skribenten att arbetsgivaravgiften sänks och att lönenivån för dessa jobb justeras. Skribenten argumenterar för att inte sänka lönerna på jobb som existerar idag utan skapa jobb som inte finns för de är för dyra för företagen.

Artikel fjorton från 16 mars 2017 är skriven av Siri Steijer, programansvarig för arbetsmarknadsfrågor på Timbro. Skribenten ställer sig kritiskt till LO:s förslag om så kallade utbildningsjobb. Skribenten menar att det är facken som försvårar integrationen eftersom

facken, och därmed LO, inte hjälper de som har svagast ställning på arbetsmarknaden. Skribenten påstår att över en miljon människor i Sverige befinner sig i utanförskap och att Sverige har högst andel arbetslösa utav alla OECD-länder med 22 procent arbetslöshet bland utrikes födda. Vidare ställer sig skribenten kritisk till LO:s uttalande om att problem med tudelningen på den svenska arbetsmarknaden, d v s att utrikes födda har svårare att få arbete, har enbart att göra med lägre utbildningsnivå. Skribenten menar att det inte är troligt att man kommer kunna höja alla utrikes födda med grundskoleutbildning till den nivå som krävs för att konkurrera på arbetsmarknaden och därför behövs flera vägar till jobb. Skribenten påstår att genom att sänka arbetskraftkostanden för enklare tjänster skulle öppna upp fler marknader och skribenten hänvisar till RUT-sektorn som påstås ha hjälpt utrikes födda kvinnor in på arbetsmarknaden.

6.1.2 Debattartiklar contra

Artikel ett från 18 maj 2015 är skriven Lina Stenberg, företrädare för Tankesmedjan Tiden som argumenterar emot enkla jobb för att inte gå tillbaka i tiden till ett samhälle med stora klassklyftor. Skribenten hävdar att arbetslöshet ska bekämpas genom att bygga ett jämlikt samhälle. Enkla jobb separerar arbetsmarknaden i två delar där vissa har välbetalda jobb och andra låglönejobb, något som skribenten hävdar inte är skäligt i ett modernt välfärdsland som Sverige. Skribenten menar att det pågår en ökande polarisering i svenska samhället där var fjärde utrikes född arbetare är fattig. Skribenten uppmanar till ett samhälle med större jämlikhet och sammanhållning.

Artikel två från 15 februari 2016 är skriven av Ali Esbati, Vänsterpartiets (V) arbetsmarknadspolitiska talesperson. Skribenten ställer sig kritisk till utspel från borgerliga partier om satsning på låglönejobb för nyanlända. Skribenten menar att Centerpartiets (C) förslag gör så att utrikes födda får mindre i lön än inrikes födda trots att de utför samma sorts arbete. Vidare menar skribenten att Centerns förslag om lägre ingångslöner leder till att stora grupper på arbetsmarknaden får svårt att försörja sig. Skribenten hävdar att det finns inget bevis för att lägstalöner har en tydlig påverkan på sysselsättningen. Skribenten hävdar även att sänkta löner leder till mer otrygghet och ökade klyftor på en arbetsmarknad som redan präglas av osäkra anställningar och tunga arbetsvillkor. Skribenten påstår att de borgerligas förslag skulle leda till sänkta löner för hela LO-kollektivet. Istället vill skribenten satsa på bland annat att utveckla välfärdstjänsterna, höja ersättningsnivåer, göra det möjligt för fler att deltidsstämpla, samt rikta insatser i form av subventionerade anställningar och utbildning för

personer som har jobb. Skribenten menar att grupper inte ska ställas emot varandra och att samhället ska hålla ihop.

Artikel tre från 5 september 2016 är skriven av Örjan Nyström tidigare utredare på LO samt Anders Nilsson, redaktör för Tankesmedjan Tiden. Skribenterna argumenterar för att statistik från databasen LISA/RAMS används missvisande av borgerliga debattörer för att skapa en ny sektor av låglönejobb som enda vägen för nyanlända till arbete. Skribenterna menar att dagens tekniska utveckling har eliminerat efterfrågan på enkla jobb och att det är svårt för arbetsgivarna att rekrytera i områden som kräver måttlig utbildningsnivå och inte enbart i akademiska yrken. På så vis argumenterar skribenterna för ökad satsning på arbetsmarknadsutbildningar och samverkan mellan Arbetsförmedlingen och arbetslivet vilket insändarna menar har förfallit.

Artikel fyra från 28 september 2016 är skriven av Torbjörn Hällö, ekonom på LO. Skribenten hävdar att arbetslösheten sjunker i Sverige men att det råder brist på personal inom LO-yrken såsom undersköterskor, snickare, plåtslagare, med flera. På så vis ställer sig skribenten negativ till enkla jobb utan menar att jobben redan finns. Skribenten argumenterar för att istället satsa på yrkesutbildningar åt nyanlända så att jobben som faktiskt finns blir tillsatta. Skribenten skriver att av de rekordmånga som sökt asyl så saknar många gymnasial utbildning. Därför vill skribenten satsa på den yrkesinriktade gymnasieskolan som allt för många unga väljer bort på grund av utbildningens låga status. Skribenten vill också satsa på regeringens initiativ som kallas "kunskapslyftet" då kvaliteten på utbildningar måste bli bättre. Till sist vill skribenten förbättra möjligheter för vuxna att studera och arbeta samtidigt genom mer generös studiefinansiering.

Artikel fem från 21 november 2016 är skriven av Josefin Johansson, ungsekreterare i LO. Artikeln är en replik till pro-artikel tolv. Skribenten menar att den kritiserade artikeln argumenterar för att sänka löner genom enkla jobb något hon ställer sig kritisk till. Skribenten menar att LO delar oron att nyanlända lockas att arbeta svart, inte får ta del av kollektivavtal, samt att arbetsgivaren utnyttjar nyanlända för statliga bidrag och lönesubventioner. Skribenten menar dock att enkla jobb till låga löner inte är den rätta lösningen. Skribenten argumenterar istället för tre reformområden som hjälper nyanlända till arbete. Det ena är att lyfta den yrkesinriktade gymnasieskolan. Det andra är att öka vad skribenten kallar för kunskapslyftet

för att säkerställa kvalitén i utbildningarna. Det tredje är bättre studiefinansiering för vuxna som vill kombinera egna studier och arbeten inom den yrkesinriktade gymnasieskolan.

Artikel sex från 6 mars 2017 är skriven av Lina Stenberg, kommunikationschef och rapportförfattare för Tankesmedjan Tiden. Skribenten ställer sig kritiskt till LO:s förslag på så kallade utbildningsjobb som skribenten hävdar var ett resultat av strandade förhandlingar med Svenskt Näringsliv i december föregående år. Skribenten menar att LO sviker kampen mot sänkta löner och att etniskt märkta låglönejobb leder till mer fattigdom och segregation. Skribenten hävdar att det är en myt att enkla jobb är språngbrädor vidare på arbetsmarknaden och att dessa jobb skulle främja integrationen. Skribenten hänvisar till en rapport från SCB från 2016 som visar att låglönejobben växer i Sverige och många av de utrikes födda som innehar dessa jobb har svårt att försörja sig själva. Skribenten hävdar att det är fördomar och strukturell diskriminering mot utrikes födda som är orsaken till löneskillnaderna mellan utrikes födda och inrikes födda. Skribenten menar att LO:s eftergifter legitimerar en uppdelad arbetsmarknad där etnicitet och ursprung dikterar lön.

Artikel sju från 8 mars 2017 är skriven av Torbjörn Hållö, LO-ekonom och författaren till förslaget om utbildningsjobb. Artikeln är en replik till contra-artikel sex och pro-artikel fjorton. Skribenten hävdar att förslaget riktar sig till arbetslösa mellan 25-45 år som har grundskoleutbildning men som saknar svensk gymnasieutbildning samt att arbetsgivarens lönekostnader temporärt kommer avvika från befintliga avtal. På så vis menar skribenten att det inte handlar om att permanent skapa lågavlönade jobb. Vidare besvarar skribenten kritiken att det skulle handla om lönesättning baserat på etnicitet och ursprung med att förslaget gäller alla vuxna som är inrikes och utrikes födda samt att lönekostnader inte är detsamma som lön. Skribenten besvarar även kritiken om att det behövs fler vägar till jobb för nyanlända som saknar grundskoleutbildning. På denna punkt menar skribenten att förslaget handlar om att alla under 40 år ska delta i obligatorisk grundskoleutbildning. Skribenten hävdar att det finns ett stort vägval på svensk arbetsmarknad om att antingen införa permanenta enkla jobb med lägre löner eller att öka kompetensen hos de som saknar tillräckliga kunskaper. På så vis menar skribenten att LO står för det sistnämnda.

6.1.4 Aktörerna

Debatten kan ses som mest aktiv under året 2016 där tolv utav 21 artiklar har presenterats. Det finns två mest sannolika förklaringar till materialets spridning. Den första har att göra med Migrationsverkets handläggningstider för asylsökande. Kriget i Syrien började 2011 men det var inte förrän år 2015 som trycket på Migrationsverket var som störst. I ett pressmeddelande (Migrationsverket 2017) var 2016 året då flest beslut om asyl fattades i myndighetens historia då 111,979 personer mottog besked. Under 2015 hade nämligen Migrationsverket registrerat 163,000 migranter i Sverige (ibid). Flyktingkrisen kan därför ses som en katalys i debattens intensitet och koncentration till just året 2016. Utrikes föddas situation på arbetsmarknaden har varit väl dokumenterad ända sedan 1990-talet men det är först nu som en ny dimension har tillfört nytt liv i debatten om enkla jobb, nämligen flyktingvågorna efter utbrottet av kriget 2011.

En andra förklaring har att göra med det kommande riksdagsvalet 2018 och är kopplat till aktörerna i debatten. Den borgerliga regeringen och allianspartierna förlorade makten vid riksdagsvalet 2014 då Stefan Löfven och Socialdemokraterna (S) bildade regering tillsammans med Miljöpartiet (MP). Utav fjorton pro-artiklar så förekommer det representanter för allianspartierna i sju. Detta kan förklaras med att integration som politisk fråga har tagit plats i rampljuset den senaste tiden i samband med flyktingkrisen och Sverigedemokraternas (Sd) växande inflytande på den politiska arenan. Tidningen GP skrev att integration var det hetaste ämnet under Almedalsveckorna 2016 (Hinnfors, 2016). Därför är det inte konstigt att pro-sidan domineras av allianspartierna som vill locka tillbaka väljare som antas försvinna över till Sd.

Andra aktörer för pro-sidan är fördelade mellan partipolitiskt oberoende organisationer såsom Migro och Skattebetalarna samt tankesmedjan Timbro som enligt de själva är nordens största inom marknadsekonomi. Om sig själva skriver Timbro att de grundades för att sprida liberalismens idéer och att de agerar för att långsiktigt bilda opinion för marknadsekonomi, fri företagsamhet, individuell frihet, och öppet samhälle (Timbro, 2017). Intressant nog förekommer ett partipolitiskt oberoende fackförbund bland de som argumenterar för enkla jobb, nämligen TCO. TCO står för tjänstemännens centralorganisation och de samlar över 1.4 miljoner medlemmar i 14 olika fackförbund. TCO som aktör står för en balanserad syn på debatten då de menar att det är möjligt att både skapa enkla jobb samt värna om trygg löneutveckling. Till sist på pro-sidan finns en privatperson som inte kan kopplas till ett parti eller organisation. Detta är en kvinna som beskriver sig själv som egen företagare och liberal debattör. Denna aktör för även med ett brukarperspektiv då hon själv

har invandrarbakgrund och anser att extrajobb, som hon kallar det, har hjälpt henne få en fot in på det reguljära arbetslivet.

Att det är så få enskilda personer och framför allt personer med utländskt ursprung som skrivit insändare kan förklaras med att insändarsidorna skiljs från debattsidorna på en typisk tidning på flera olika sätt. Insändarsidorna vänder sig oftast till privatpersoner där man kan få vara anonym. Debattsidorna kräver oftast bild och en egen beskrivning av skribenterna samt ställer krav på att texten ska vara väl understödd av genomtänkta resonemang och argument. Oftast är debattörer också politiskt intresserade vilket förklarar varför så många aktörer kan bindas till politiken på ett eller ett annat sätt.

Contra-sidan är mindre mångfaldigt representerad än pro-sidan. Här företräds debatten klart och tydligt av personer som har kopplingar till LO. Utav sju artiklar står personer med kopplingar till LO för fyra inlägg. De resterande artiklarna är författade av personer med kopplingar till Tankesmedjan Tiden (vars självbeskrivna uppdrag är att stimulera arbetarrörelsen och vänsterns idépolitiska utveckling) samt en artikel från Vänsterpartiet (V). Det är förvånande att se ingen representera partier från den sittande regeringen såsom MP eller S. En möjlig förklaring kan vara att socialdemokraterna har flörtat med iden om enkla jobb bland annat i form av så kallade traineejobb, något som aldrig blivit politisk verklighet bland annat på grund av LO:s kampanjande mot denna utveckling i debattens tidigare skede. Det är dock mindre överraskande att LO är så starkt representerat i debatten på grund av den svenska modellen som ger inflytande till fackliga organisationer att förhandla arbetsvillkoren på arbetsmarknaden. Det är dock intressant att se hur LO fått kritik från arbetarrörelsen för deras kompromiss om så kallade utbildningsjobb. Det tycks växa oenighet bland aktörerna som representerar contra-sidan.

6.2 Värderande analys

6.2.1. Pro: Enkla jobb som språngbrädor

Segefeldt och Jalali (2013) i pro-artikel ett skriver: "Låglönejobb är inte något man fastnar i, utan är en möjlighet att skaffa sig viktig arbetslivserfarenhet och öva svenska på ett praktiskt sätt." Därför är ett huvudargumenten att enkla jobb ökar chanserna till att få ett fast jobb med högre lön. Argumentet stöds upp av att påpeka att utrikes födda, främst flyktingar saknar utbildning och arbetserfarenhet men även faktorer såsom kunskap om svensk kultur och språk för att konkurrera på den reguljära arbetsmarknaden. Tudelningen är sådan att utrikes födda blir utkonkurrerade på arbetsmarknaden. Enligt rapport från SCB så är

Sverige det land som har störst skillnad i sysselsättningen mellan inrikes och utrikes födda (Beijron 2016). Enligt samma rapport uppger tre utav tio förfrågade med utländsk bakgrund att de känner svårigheter att få jobb på grund av språkliga svårigheter samt problem med att värdera utländska meriter (ibid).

Vissa artiklar hänvisar även till Tyskland som förgrundsgestalt när det gäller enkla jobb och ökad sysselsättning. En rapport från tankesmedjan Fores redogör effekterna av de så kallade "mini-jobs" som betalar max 450 euro i månaden som var en del av Hartz-reformerna i Tyskland (Fichtel 2015). Enligt rapporten har studier inte visat ett klart samband mellan mini-jobb och tillträde till den reguljära arbetsmarknaden (ibid). Enligt rapporten kan att de enkla jobben kan leda till mindre framtida arbetslöshet, samt en liten ökning av personers ackumulerande inkomst (ibid, s. 49-50). En positiv effekt som identifieras är att långtidsarbetslösa får möjlighet att bygga upp ett kontaktnätverk som kan vara till hjälp i deras framtida arbetsökande (ibid, s 50). Dock vill rapporten betona att mini-jobben inte definitivt kan ses som språngbrädor till den reguljära arbetsmarknaden eller ses som döda gränder (ibid).

Andra studier har visat att arbetare inom lågbetalda jobb är typisk kvar i samma sektor och att i länder med störst andel lågbetalda jobb är det svårast att bryta sig ur. Studier visar att yngre arbetare har lättare att klättra på karriärstegen samt att de som får utbildning på jobbet har lättare att påverka deras löneutveckling (Schnabel 2016, s. 5). I sin helhet har argumentet att enkla jobb är språngbrädor en tveksam bevisvärdering. Samtidigt anser jag att det inte helt går att förkasta värdet i debatten som helhet eftersom vissa grupper, främst yngre kan ha störst chans att klättra från låg-betalda arbeten till mer välbetalda. Även om arbetslösheten bland unga sjunker generellt så är unga utan utbildning en särskilt utsatt grupp på arbetsmarknaden. Många flyktingar och nyanlända är också yngre vilket utgör en särskilt behövande grupp för insatser och stöd. Argumentet är relevant men hållbarheten är bristande.

6.2.2 Pro: Bättre att arbeta än att gå på bidrag.

Persson (2016) i pro-artikel nio skriver: "Förslaget bygger på en tydlig ideologisk utgångspunkt: – det är bättre med ett arbete med lägre ingångslön än sysselsättning och bidragsberoende." Ett argument som framförs frekvent på pro-sidan är att ett låglönejobb är att föredra över bidragsberoende. Ett argument som inte tycks stödjas upp av någon fakta eller annan rationell hänvisning vilket kan få läsaren att anta att det är ett normativt argument. Argumentet som är i essens det samma som arbetslinjen kan prövas för hållbarhet. Tidigare studier har visat att arbete är associerat med bättre hälsa, en känsla av tillhörighet och

självförtroende som visa forskare hävdar leder till lycka (Franson & Sundén 2005, s. 17).

Maslows berömda behovstrappa är också intressant att applicera. Enligt psykologen Maslow så styrs människors behov enligt en hierarki eller trappa där de mest basala behoven så som sömn, sex, och hunger är det första som motiverar människan (Maslow 1943, s. 373). När de mest basala behoven har tillgodosetts så söker människan trygghet vilket är känslan av att vara fri från våld, brott, och att känna säkerhet i omgivningen (ibid, s. 376). Det kan också vara tak över huvudet och ekonomiska tillgångar. Nästa stadie är en känsla av gemenskap, samvaro, och kärlek. Att kunna känna sig behövd (ibid, 380). Sociala bidrag, precis som arbete gör att människan har mat på bordet och får dennes livsföring är tryggad. En stor skillnad är att genom bidrag så kan rimligen människan inte nå nivå tre på Maslows trappa. Endast arbete kan tillföra en känsla av att vara behövd och att finna en social gemenskap med andra. I en rapport från integrationspolitiska maktutredningen (2004) så är social isolering och stress kopplat till socialbidragstagares upplevelser (ibid, s. 109).

Att pröva argumentet normativt genererar även hög tillförlitlighet. Det nämns nämligen inte direkt i någon av debattartiklarna men det är en mänsklig rättighet att arbeta enligt artikel 23 av FN konventionen. Enligt artikel 1 av European Social Charter (1961, 1996), som antogs av Sverige år 1965 respektive år 1999, så åtar sig staten ansvaret att uppnå och bibehålla en sådan hög och stabil nivå av sysselsättning som möjligt med ett medvetet mål om att uppnå full sysselsättning bland befolkningen (Smith 2010, s. 304). Eftersom Sverige har antagit både FN:s deklaration samt European Social Charter så är det rimligt att anta att många svenskar delar synen att mänskliga rättigheter är viktiga. Min egen uppfattning är att jag håller intuitivt med påståendet att skapa jobb till lägre lön är bättre än att försätta människor i bidragsberoende. Jag tror även att många svenskar skulle hålla med om att det är moraliskt rätt att erbjuda arbete till behövande istället för bidrag. Argumentet är således både hållbart (normativt och logisk) och relevant

6.2.3 Pro: Enkla jobb bidrar till välfärdsstaten

Ådahl (2016) i pro-artikel sju skriver: "Här kan många tiotusental människor gå från att vara beroende av låga bidrag till att få ett jobb och en lön, till att bidra till statskassan och välfärden"

Argumentet lyder att genom att skapa enkla jobb så bidrar fler utrikes födda till statskassan och så sänks de statliga utgifterna för mottagandet. Annars hotas det svenska välfärdssamhället med systemkollaps. Sydsvenskan (2016) skriver att asylkostnaderna

förutspås ligga på rekordhöga nivåer fram till 2020. De kommande åren beräknas statens utgifter för migrationspolitiken ligga på 70-80 miljarder per år, en ökning på 50 miljarder per år sedan flyktingkrisen år 2014 (Sydsvenskan 2016). Enligt rapport från KI (2015) så väntas genomsnittsåldern i Sverige sjunka på grund av invandringen (Konjunkturinstitutet 2015, s. 89). Med detta tror KI fler bidrar till försörjningen vilket kommer öka försörjningskvoten i framtiden (ibid, s. 95) Sveriges ekonomi växer enligt KI, detta i takt med att befolkningen ökar så ökar BNP (ibid, s. 98). Dock så väntas BNP per invånare att tillfälligt minska eftersom nyanlända till början inte producerar så mycket (ibid, s. 99).

En studie av London School of Economics i Storbritannien visar att migranter från EU betalar betydligt högre i skatt jämfört med inrikes födda Britter (Wadsworth, Dhingra, Ottaviano, & Van Reenen 2016, s 16). Detta på grund av att migranterna har varit i ung ålder och har haft högre sysselsättningsgrad än inrikes födda (ibid). Dock påpekar KI att tidigare studier som gjorts på arbetskraftsinvandrare och arbetsmarknadseffekter är svåra att använda idag eftersom många idag är flyktingar (Konjunkturinstitutet 2015, s. 92). I KI:s rapport varnar man också för misslyckad integration kan på längre sikt leda till permanent hög arbetslöshet för flyktingarna vilket sätter hög press på de statliga finanserna (ibid, s. 95). I rapporten påpekar man att det finns få enkla jobb i Sverige jämfört med andra länder och att lönestrukturen är sammanpressade (ibid s. 96). Om detta skriver man att ”det krävs troligen större flexibilitet och strukturella åtgärder på arbetsmarknaden för att fler i den stora gruppen flyktinginvandrare ska få arbete.” (ibid, s 96).

Vidare så visar studier på så kallade ”mini-jobs” i Tyskland att de har ökat andelen skattebetalare samt att reformerna har minskar belastningen på det sociala trygghetssystemet (Fichtel 2015, s. 50). Om Sverige ska växa ekonomiskt så behöver fler nyanlända och utrikes födda komma i förvärsarbete. Om arbetslösheten bland utrikes födda inte sjunker på längre sikt som KI varnar så finns det risk att välfärdssystem hotas eftersom det bygger på att de som är i arbetsför ålder bidrar med skatteintäkter. Argumentet är hållbart samt relevant.

Figur 2. Rangordning av pro-argument från starkast (1) till svagast (3)

1. Bättre att arbeta än att gå på bidrag
2. Enkla jobb bidrar till välfärdsstaten
3. Enkla jobb som språngbrädor

6.2.4 Contra: Enkla jobb leder till segregation

Stenberg (2015) i contra-artikel ett skriver: "Att separera arbetsmarknaden i två, där vissa har bra högbetalda jobb och andra låglönejobb är inte skäligt i ett modernt välfärdsland som Sverige."

Argumentet lyder att enkla jobb segregerar arbetsmarknaden där främst utrikes födda får mindre betalt för samma jobb som utförs av inrikes födda. Enligt en rapport om migranter i så kallade "low-skill, low-wage" jobb i USA har man noterat en trend att fler lågbetalda jobb omsätts av migranter (Capps, Fix & Fortuny 2007). En av förklaringarna är att inrikes födda vuxna har utvecklat färdigheter genom yrkesutbildningar, samt att många inrikes födda kvinnor har gymnasieutbildning vilket har drivit efterfrågan och skapat vakanser inom lågbetalda yrken (ibid, s. 8). Dessa vakanser fylls nu av migranter. En liknande trend kan man se i Sverige då SCB rapporterar att varannan kvinnlig RUT-företagare är utrikes född (Hedlund & Gullberg Brännström 2016). Den totala andelen utrikes födda RUT-företagare var 38 procent (ibid). RUT och ROT företag omfattar sektorer såsom lokalvård, något som är typiskt associerat utomlands med så kallade "low-skill, low-wage" jobb.

Att det är fler utrikes födda än inrikes födda som skulle teoretisk kunna omsätta enkla jobb är inte så konstigt på grund av att denna grupp har ett större behov framför allt flyktingar som den tidigare KI-rapporten fokuseras på. Precis som rapporten från USA poängterar så är det grupperns demografiska sammansättning som påverkar och driver behovet av enkla jobb. När det gäller skillnader mellan utrikes födda och inrikes födda löner har SCB framfört statistik som visar att typen av yrke har stor påverkan på löneskillnaderna mellan grupperna (Widegren 2014). Medellönen för inrikes födda var år 2013, 31,000 kronor och 28,300 kronor för utrikes födda vilket betyder att utrikes födda i snitt tjänade 91 procent av de inrikes föddas lön (ibid). För att förklara dessa skillnader har man gjort en så kallad standardvägning där man tar hänsyn till faktorer som kan påverka lönen såsom ålder, yrke, sektor, kön, utbildning, etc. När en sådan vägning är gjord visar det sig att utrikes födda tjänar 98 procent av inrikes föddas lön (ibid). I yrken där andelen utrikes födda är stor så är lönerna relativt jämställda (ibid). Om vi utgår från att de enkla jobben omsätts till största del av utrikes födda så lär inte lönerna skilja sig väsentligt och på så vis ser jag att argumentet brister i hållbarhet även om det är relevant.

6.2.5 Contra: Jobb finns redan som behövs tillsättas

Hällö (2016) i contra-artikel fyra skriver: ”Varför ska politiker styra arbetskraften mot påhittade ´enkla jobb´ när arbetsmarknaden har ett stort behov av undersköterskor, mekaniker och målare?”

Argumentet lyder att jobben finns redan och på så vis är lösning inte att skapa enkla jobb till lägre lön men att lyfta utbildningen och kompetensen hos utrikes födda. Om man ser till Arbetsförmedlingens prognos för jobbmarknaden 2017 så ser man en stor efterfrågan på arbetskraft inom vården, pedagogik (det råder stor brist på lärare i landet), tekniskt och naturvetenskapligt arbete, bygg och anläggning, samt data och IT (Arbetsförmedlingen 2017b). Dessa är yrken som kräver minst gymnasial utbildning enligt rapporten. Det framgår även att jobbtillväxten är svag bland yrken med låga eller inga formella utbildningskrav, och det råder fortsatt stor konkurrens om dessa jobb (ibid). Enligt analytiker på Arbetsförmedlingen så ser man en större andel inskrivna på myndigheten som saknar gymnasialutbildning (ibid). Enligt en rapport från OECD från 2010 och som byggs på PISA-resultat från 2006 så saknade 21 procent av eleverna med invandrarbakgrund behörighet till gymnasiet jämfört med nio procent av elever med svensk bakgrund (Taguma, Kim, Brink & Teltemann 2010, s. 18). Vidare visade rapporten att under 2006 var 94 procent av elever i åldern 16-18 med svensk bakgrund inskrivna på ett gymnasieprogram jämfört med 82 procent av första generationens invandrare (ibid).

Efter 2015 har nya siffror presenterats. I sitt pressmeddelande (Skolverket 2016a) så förekommer det att enbart 3.6 procent av de i gruppen ”okänd bakgrund” är behöriga till gymnasieskolan. I gruppen så räknas nyanlända elever som saknar personnummer och denna grupp växte till 5400 elever i årskurs nio från 1000 året därpå (ibid). I ett annat pressmeddelande (Skolverket 2016b) så skriver man att enbart en utav tre elever går vidare till ett nationellt gymnasieprogram efter tre från att de börjat på språkintröduktion. I ett uppföljande pressmeddelande (Skolverket 2017b) så skriver man att många nyanlända inte hinner nå upp till nationell behörighet innan de blir för gamla. En av tre i gruppen som inte uppnår behörighet varken arbetar eller studerar (ibid). Utrikes födda, framför allt flyktingar i skolålder har stora svårigheter att hinna ikapp med studierna (ibid). Många blir utan gymnasieutbildning vilket leder till att de står långt utanför arbetsmarknaden och konkurrerar om de få jobb som inte kräver gymnasialutbildning (ibid). Argumentet är på så vis hållbart när det gäller att arbetskraftbrist existerar på jobb som kräver minst gymnasial utbildning men hållbarheten brister när det gäller utbildningssatsning som patentlösning för

utrikes födda eftersom denna demografiska grupper har sämre förutsättningar än inrikes födda såsom svårigheter med språket och kulturella skillnader.

6.2.6 Contra: Enkla jobb leder till lönedumpningar

Esbati (2016) i contra-artikel två skriver: ”Det vore ett misstag att tro att Centerns och de andra borgerliga partiernas hårdföra politik för att pressa lögstälöner neråt bara handlar om flyktingar eller unga. Alls inte. Det handlar om att sänka lönen för stora delar av LO-kollektivet.”

Argumentet lyder att enkla jobb är ett maskerat försök att sänka lönerna över hela LO-kollektivet. Denna argumentation har varit svår att tolka utifrån det aktuella kunskapsläget. De olika skribenterna anför heller inget stöd för deras påstående som kan utvärderas. Rent ur ett ekonomiskt perspektiv så finner jag det föga sannolikt att en arbetsmarknad där det råder stor brist på personal inom yrken som kräver utbildning skulle ha en negativ löneutveckling. Om efterfrågan på utbildad personal fortsätter så har denna grupp en stark ställning på arbetsmarknaden och på så vis har deras fackförbund en stabil förhandlingsställning. Om arbetsmarknadspolitik och full sysselsättning skriver Leif Johansson (1989) att ett motiv för full sysselsättning är att öka kollektiv facklig och politisk mobilisering (s. 165). Detta eftersom full sysselsättning motverkar konkurrens mellan löntagare och sätter lönedepressande marknadsmekanismer ur spel (ibid).

Det finns dock historiska paralleller att begrunda. I Anders Johanssons analys av den svenska modellen så beskrivs utvecklingen av arbetslösheten på 30-talets konjunktur kris. Johansson beskriver undanträngningsmekanismer som skapades av statligt subventionerade AK-arbete (Johansson 1994, s. 28). AK-arbete var arbeten som skapades av staten för arbetslösa att utföra arbetsuppgifter som fanns in i samhället men som inte genomfördes på den öppna arbetsmarknaden (ibid). Lönerna sänktes till en betydligt lägre nivå än kollektivavtalslönerna i hopp om att det skulle skapa incitament för arbetslösa att söka sig vidare till den reguljära arbetsmarknaden (ibid). Trots regler så frestades många arbetsgivare att anställa AK-arbetare. Rädslan var att den växande arbetslösheten och det stora utbudet av subventionerad arbetskraft så kallade ”outsiders” skulle tränga undan dyrare ”insiders” och på så vis ansågs det bara vara en tidsfråga innan kollektivavtalen skulle spräckas (ibid, s. 29).

Det finns dock stora skillnader mellan 30-talets arbetsmarknad och nutidens som måste betraktas. Dagens svenska arbetsmarknad är präglad av höga inträdeströsklar där erfarenhet och utbildning efterfrågas. Den teknologiska utvecklingen försvagar konjunkturläget för gruppen utan efterfrågad utbildning. På så vis är det svårt att argumentera

att 30-talets undanträngande mekanismer i industrisamhället skulle vara applicerbara i ett postindustriellt samhälle. Slutligen är argumentet inte relevant till tesen ”enkla jobb behövs för att integrera utrikes födda” eftersom generella lönedumpningar inte har med integration att göra. Argumentet saknar därför hållbarhet och relevans.

Figur 3. Rangordning av contra-argument från starkast (1) till svagast (3)

1. Jobb finns redan som behövs tillsättas
2. Enkla jobb leder till segregering
3. Enkla jobb leder till lönedumpningar

6.2.7 Sammanvägande bevisvärdering av hela debatten

Det sista steget i den värderande analysen är sammanväga alla huvudargument i debatten för nå fram till vilken sida som presenterar den mest hållbara sammantagna argumentationen. Båda sidor är överens om att välfungerande integration är viktig för att bekämpa arbetslöshet och utanförskap hos utrikes födda, en grupp vars utsatthet ökar. Prosidans starkaste argument, att arbete är bättre än bidrag har en stark moralisk grund i de mänskliga rättigheterna och rätten att arbeta. Många politiskt oberoende experter är också överens att ha ett jobb med låg lön är bättre än gå arbetslös eftersom arbete kan bidra till dimensioner av välbefinnande som enbart sociala försäkringar inte kan tillföra. Att enkla jobb bidrar till välfärden finns det stöd för men det går inte att bevisa en tydlig länk mellan enkla jobb och tillträde till den reguljära arbetsmarknaden.

Contra-sidans starkaste argument är att jobb finns redan som behövs tillsättas vilket prognoser från Arbetsförmedlingen visar. Oberoende experter och forskare menar också att tillgång till utbildning och färdigheter är den viktigaste faktorn som avgör om en person får ett bättre betalt jobb. Dock så har många utrikes födda, framför allt nyanlända i skolpliktig ålder, mycket svårare än inrikes födda att gå ut gymnasiet. Att enkla jobb leder till en segregerad arbetsmarknad där utrikes födda blir diskriminerade är inte heller tydligt bevisat. Lika så saknar argumentet att enkla jobb leder till generella lönedumpningar en rationell grund och relevans. Enbart satsningar på utbildning och kompetenshöjande insatser utan andra arbetsmarknadsåtgärder kan inte rimligen ses som en patentlösning på integrationsutmaningen. LO:s förslag om utbildningsjobb där arbetsmarknadsprogrammen är tillfälliga tillför det mest hållbara argumentet för contra-sidan. Det är dock tvivelsamt att åtgärderna förblir tillfälliga och inte permanenta på grund av demografiska faktorer bland utrikes födda som driver behovet av enkla jobb. En fråga som återstår är om det verkligen är betingat att tvinga alla att utbilda sig, något som LO förutsätter med obligatorisk grundskola

för dem under 40. Överlag framför pro-sidan den starkaste argumentationen utifrån kunskapsläget.

4.5 Teoretisk analys

Utifrån ett välfärdsstatsperspektiv och den klassiska socialdemokratiska modellen så ser man vissa utmärkande inslag i debatten. På pro-sidan har målet om full sysselsättning haft en stor påverkan då flera av aktörerna argumenterar för att jobb med låga löner är bättre än bidrag och arbetslöshet. Jänke, et al (2015) skriver ”Alla som kan ska jobba...För det måste väl ändå vara bättre att människor går till ett lågavlönat arbete än att de går på bidrag?” Som kunskapsläget har visat så är det ofantlig utmaning att integrera utrikes födda i en arbetsmarknad som betonar utbildning och förutsätter goda språkkunskaper och relevant arbetslivserfarenhet. Esping-Andersen bekräftar detta genom att påpeka att höga arbetsgivaravgifter och stränga arbetslagar stagnerar jobbskapande mekanismer på marknaden (Esping-Andersen 1996, s. 8). Vad som sker är att vi ser ett växande utanförskap i Sverige som drabbar främst utrikes födda utan utbildning. Esping-Andersen menar att västra Europa har lyckats stävja växande fattigdom och behållit solidariska löner till priset av växande arbetslöshet samt vad han kallar svällande arméer av bidragsberoende (ibid, s. 4). Vidare menar han att denna utveckling hotar att överbelasta de statliga finanserna för sociala förmåner (ibid). Att välfärdsstaten är hotad uttrycker bland annat Dousa och Stejjer (2016) när det skriver om enkla jobb som följande ”Genomförs inte dessa reformer, i syfte att göra den vita arbetsmarknaden mer inkluderande, hotas den svenska modellen på sikt av systemkollaps.” Enligt Esping-Andersen (1996) så är den svenska modellen som såg framgång på 70-talet mindre effektiv idag eftersom ökad arbetslöshet betyder att fler drar från det sociala försäkringssystemet och färre bidrar till dess uppbyggnad (ibid). Detta leder i sin tur till att samma rättigheter på 70-talet blir idag omåttligt dyra (ibid).

Universalismen med betoning på solidaritet förekommer i många artiklar från contra-sidan. Esbati (2016) skriver ”Vi ställer inte grupper mot varandra. Vi vill ha ett samhälle som håller ihop.” Enkla jobb ses som ett hot mot den solidariska lönepolitiken som har sammanpressat lönerna på den svenska arbetsmarknaden och eliminerat stora inkomstskillnader som man ser i de liberala välfärdsstaterna. På contra-sidan förekommer även begrepp såsom diskriminering och Stenberg (2017) skriver ”Etniskt märkta låglönejobb leder snarare till mer fattigdom och mer segregation än något annat.” Detta stämmer med Esping-Andersens analys om att det har tidigare varit viktigt att motverka att ett visst stratum

(då i detta fall utrikes födda) drabbas i synnerhet av den växande ojämlikheten (Esping-Andersen 1996, s. 25). Ett framväxande proletariat baserat på etniskt ursprung vore katastrof för Sverige där jämlikhet och klasskamp varit dominerande inslag i den historiska utvecklingen i välfärdsstaten. Enligt Esping-Andersen så har det också varit en medveten strategi att undvika att dessa ojämlikheter förblir permanenta inslag i folks liv (ibid). I debatten ser man klart och tydligt en outtalad rädsla för att de borgerligas förslag ska bli permanenta arbetsmarknadslösningar. Stenberg (2015) skriver bland annat att ”Att separera arbetsmarknaden i två, där vissa har bra högbetalda jobb och andra låglönejobb är inte skäligt i ett modernt välfärdsland som Sverige.”

Det som är intressant är LO:s vändning signalerar att man inte längre helhjärtat tror på det som Esping-Andersen kallar för sociala investeringar där fokuset ligger på att omskola stora grupper av mänskligt kapital som saknar relevanta färdigheter och utbildning för att konkurrera på den postindustriella marknaden (ibid, s. 7). Att LO överger den stränga motlinjen som förekommer i tidigare debattartiklar och öppnar för tillfälliga enkla jobb är en indikation på att contra-sidan och fackrörelsen är i en pressad situation. Ökat intresse för enkla jobb som ett integrationsverktyg bland politiker och allmänheten, samt en logisk utveckling av välfärdsstaten för att klara den demografiska utmaningen utgör en tidig prognos om att i framtiden så kommer det finnas enkla jobb i Sverige. Den demografiska utmaningen är drivande enligt Esping-Andersen (ibid). Den har fått en ännu mer komplicerad dimension genom att vi har en rekordartad befolkningstillväxt av gruppen utrikes födda. Dessa utrikes födda, varav många flyktingar, saknar förutsättningar som inrikes födda har i deras möjlighet att vidare utbilda sig för att bli konkurrenskraftiga på den svenska arbetsmarknaden såsom språket och kulturen. Det speglas i debatten då det inte längre rör sig om en homogen demografisk grupp som var föremål för den aktiva arbetsmarknadspolitik som växte från slutet av 80 och början på 90-talet. Det är därför det antyds en kompromiss från vissa aktörer som representerar contra-sidan.

Esping-Andersen menar att förändringar i den svenska välfärdsstaten sker genom förhandling (ibid, s. 24). Att LO vänder och signalerar ett intresse till förhandling med arbetsgivarna tyder på att Esping-Andersen har rätt. Samtidigt så anser jag att det finns ett reellt hot från främst de borgerliga aktörerna som menar på att om parterna inte kommer överens så kan staten införa tvingande lagstiftning. Jähne et al. (2015) skriver ”Arbetsmarknadens parter tar inte sitt ansvar när de kommer överens om alltför höga minimilöner. Därför bör lagstiftaren möjliggöra för sådana jobb.” Om inga förhandlingar sker, och om arbetslösheten bland viktiga utsatta grupper (unga och utrikes födda) fortsätter att öka

så är det möjligt att staten tvingas lagstifta om nya arbetsmarknadsreformer. Det skulle i så fall vara ett historiskt ögonblick för den svenska välfärdsstaten som präglats av ett census-byggande relationssystem mellan arbetsmarknadens partner (Esping-Andersen 1996, ibid. ss. 4-5).

Genom debatten ser jag en tidig indikation på att den svenska välfärdsstaten står inför en växande kris. Esping-Andersen menar att välfärdsstaterna i västra Europa har bevarat jämställda löner till ett pris av växande ungdoms- och långtidsarbetslöshet samt ökat bidragsberoende (ibid, s. 4). Vidare menar han att den solidariska lönepolitiken har stoppat utvecklingen av enkla jobb i flera årtionden nu vilket borde ha lett till allvarlig arbetslöshet om det inte vore för tre faktorer som han menar utgör den socialdemokratiska välfärdsstatsregimen (Esping-Andersen 1990, s. 223). Den första menar han är en expansion av sociala skydd, hälso-och sjukvård samt utbildning. Den andra är maximalt arbetskraftsdeltagande (framför allt för kvinnor), och den tredje och sista är upprätthålla full sysselsättning bland befolkningen (ibid). Det är viktigt att satsa på offentliga sektorn eftersom många nyanlända har behov att få tillgång till olika utbildningar. Vidare är det också viktigt att fortsätta att satsa på sjukvården eftersom vi har en åldrande befolkning som lever längre än tidigare. Maximalt arbetskraftsdeltagande, framför allt för kvinnor, utgör också en särskild betänkvärd utmaning. Många nyanlända kommer ifrån kulturer där det är sedvanligt att kvinnan stannar hemma och tar hand om hushållet medan mannen står för den ekonomiska försörjningen likt den korporativa modellen i Tyskland.

Jag tror dock inte att Sverige i framtiden kommer röra sig mot en helomvandling till exempelvis en liberal välfärdsstatsregim såsom USA. Men det är för mig klart och tydligt att flyktingkrisen och den ökade arbetslösheten är katalys för förändringar och modifieringar i den socialdemokratiska modellen. Det ser nämligen dystert ut att behålla särdragen i den socialdemokratiska välfärdsstaten med full sysselsättning samtidigt som man behåller jämställda, solidariska löner. I framtiden är det osannolikt att Sverige kommer fortfarande att klassas som en typisk socialdemokratisk välfärdsstatsregim med den unika skandinaviska modellen som växte fram under 1900-talet och som var föremål för Esping-Andersens analys.

7. Sammanfattning

7.1 Slutsatser

Syftet med studien var att förstå olika aktörers argument i den allmänna debatten om enkla jobb som integrationsredskap i relation till idealtypiska välfärdsstater. I min första

frågeställning var jag intresserad av att förstå huvudargumenten för pro-sidan. I det empiriska materialet utkristalliserades tre huvudargument som jag rangordnade från starkast till svagast: det är bättre att arbeta än att gå på bidrag, enkla jobb bidrar till välfärdsstaten, enkla jobb som språngbrädor.

I min andra frågeställning var jag intresserad av att förstå huvudargumenten för contra-sidan. Lika så här rangordnades tre huvudargumenten från starkast till svagast: jobb finns redan som behövs tillsättas, enkla jobb leder till segregering, enkla jobb leder till lönedumpningar.

I argumentationsanalysens sista steg så gjordes en sammanvägning av alla argument utifrån det rådande kunskapsläget vilket kan sammanfattas som enkla jobb kan vara fördelaktiga för utrikes födda så länge det finns möjligheter för arbetstagarna att samtidigt utbilda sig. Här fann jag att pro-sidan hade starkast argument över lag i hela debatten eftersom argumenten att arbeta är bättre än gå på bidrag samt att enkla jobb bidrar till välfärdsstaten är argument som genererade högre hållbarhet än argumenten på contra-sidan.

I min tredje frågeställning var jag intresserad av att identifiera huvudaktörerna för att sätta debatten i kontext. Huvudaktörerna på pro-sidan var främst borgerliga partier vilket kan förklaras med att riksdagsvalet för 2018 närmar sig samt att temat integration anses vara en viktig valfråga. Störst mångfald av aktörer finns på pro-sidan och några intressanta aktörerna är fackorganisationen TCO samt en privatperson med utländsk bakgrund. Detta visar att det finns ett allmänt växande stöd för enkla jobb. Contra-sidan är mindre representativ och mångskiftande i allmänhet då de främsta aktörerna är personer med anknytning till LO, Tankesmedjan Tiden (arbetarrörelse), samt Vänsterpartiet (V).

I min fjärde och sista frågeställning var jag intresserad av hur argumenten i debatten kunde relateras till idealtypiska välfärdsregimer. Utifrån den teoretiska analysen som grundas på Gøsta Esping-Andersens teori så är solidaritet något som framförs främst av contra-sidan och full sysselsättning något som dominerar tänkesättet hos pro-sidan. Contra-sidan tycks vara i en pressad situation. LO:s vändning visar att man inte fullt tror på så kallade sociala investeringar som var den rådande strategin efter de-industrialiseringen. Enligt Esping-Andersen så är den största utmaningen till välfärdsstaten kronisk hög arbetslöshet och demografiska faktorer såsom en åldrande befolkning och en växande andel utrikes födda i befolkningen. Jag fann också att detta perspektiv var drivande i debatten som var mest aktiv under 2016, året efter rekordmånga ansökt om asyl i Sverige. Sist fann jag det intressant att några aktörer, främst de från borgerliga hotar med tvingande lagstiftning ifall arbetsmarknadens aktörer inte kan göra upp om integrationen. Detta skulle i så fall vara ett

historiskt ögonblick i svensk välfärdshistoria då Esping-Andersen menar att förändring av välfärdsstater i Skandinavien sker genom förhandlingar.

7.2 Avslutande reflektion

Jag vet genom egna erfarenheter hur det känns att flytta till ett land med förhoppningar om framtiden bara för att i verkligheten bli arbetslös. Att själv gå på socialbidrag gjorde att jag kände mig värdelös som medborgare. Jag upplevde även social isolering och utanförskap. Att kunna erbjuda en människa ett skäligt betalt arbete istället för bidrag som sista utväg är en viktig mänsklig rättighet som jag vill betona. Arbetslöshet är ett socialt tema som personligen engagerar mig. Både som student och som framtida socionom hoppas jag kunna fortsätta att engagera för att tackla det växande utanförskapet. En stor utmaning under uppsatsens gång har varit att hänga med i debatten och nyhetsflödet som hela tiden ändras i takt med att vi går mot ett nytt riksdagsval. LOs vändning har varit särskilt intressant och mer forskning kommer behövas för att följa upp förslaget på så kallade utbildningsjobb. Mer forskning behövs också, framför allt i dagspress, för att bekräfta eller dementera vissa slutsatser i uppsatsen såsom att det finns ett växande intresse för enkla jobb. Det skulle även vara intressant att tillfråga utrikes födda om hur de ställer sig i frågan om enkla jobb.

8. Referenser

Litteratur

- Ahrne, G. & Svensson, P. (2011). Kvalitativa metoder i samhällsvetenskapen. I Ahrne, G. & Svensson, P. (red.) *Handbook i kvalitativa metoder*. Malmö: Liber.
- Bergström, G. & Boréus, K. (2005). Argumentationsanalys. I Bergström, G. & Boréus, K. (red.) *Textens mening och makt. Metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys*. Lund: Studentlitteratur.
- Boréus, K. (2011). Texter i vardag och samhälle. I Ahrne, G. & Svensson, P. (red.) *Handbook i kvalitativa metoder*. Malmö: Liber.
- Bryman, A. (2011). *Samhällsvetenskapliga metoder*. Malmö: Liber.
- Esping-Andersen, G. (1990). *The three worlds of welfare capitalism*. Cambridge: Polity Press.
- Esping-Andersen, G. (1996). *Welfare states in transition*. London: SAGE Publications.
- Johansson A (1994). *Den svenska modellen – en analys*. Stockholm: Utbildningsförlaget Brevskolan.
- Johansson, L. (1989). Arbetsmarknadspolitik. I Furåker, B. (red.) *Välfärdsstat och lönearbete*. Lund: Studentlitteratur
- Smith, R. (2010). *Textbook on international human rights*. 4. uppl. New York: Oxford University Press.
- Stanford Encyclopedia of Philosophy* (2015). Fallacies.
<https://plato.stanford.edu/entries/fallacies/> [2017-06-03]
- Sunesson, S (2013). Sociala problem och samhällsbekymmer i historien. I Meeuwisse, A.& Swärd, H. (red.) *Perspektiv på sociala problem*. Andra omarbetade utgåvan. Stockholm: Natur & Kultur.

Nyhetsartiklar och pressmeddelanden

- Arbetsförmedlingen (2017a). *Fler är arbetslösa*, Pressmeddelande 10-05-2017.
<https://www.arbetsformedlingen.se/Om-oss/Pressrum/Pressmeddelanden/Pressmeddelandeartiklar/Riket/2017-05-10-Fler-ar-arbetslosa.html>
- Arbetsförmedlingen (2017b). *Var finns jobben 2017*, Pressmeddelande 2017-02-09.
<https://www.arbetsformedlingen.se/Om-oss/Statistik-och-publikationer/Prognoser/Prognoser/Riket/2017-02-09-Prognos-Var-finns-jobben-2017.html>

Assarsson, A. (2015). Sveriges flyktingmottagande på hög nivå i Norden. *Svenska Dagbladet*, 10 september. <https://www.svd.se/sveriges-flyktingmottagande-pa-hog-niva-i-norden>

Asylkostnad på rekordnivå till 2020 (2016). *Sydsvenskan*, 13 April. <http://www.sydsvenskan.se/2016-04-13/asylkostnad-pa-rekordniva-till-2020>

Hinnfors, G-G. (2016). Integration är hetaste frågan. *Göteborgs Posten*, 9 juli. <http://www.gp.se/nyheter/integration-%C3%A4r-hetaste-fr%C3%A5gan-1.3466547>

Holmqvist, A & Karlsson, P (2016). Lovade 85 000 jobb – har skapat 4019. *Aftonbladet*, 28 december. <http://www.aftonbladet.se/nyheter/a/QzVv8/lovade-85-000-jobb--har-skapat-4-019>

Landsorganisationen i Sverige (LO) (2015). *Flyktingkrisen påverkar svensk ekonomi*, Pressmeddelande 2015-11-12. http://www.lo.se/start/nyheter/flyktingkrisen_paverkar_svensk_ekonomi

Migrationsverket (2017). *Högsta antalet asylbeslut hitintills*, Pressmeddelande 2017-01-01. <https://www.migrationsverket.se/Om-Migrationsverket/Nyhetsarkiv/Nyhetsarkiv-2017/2017-01-01-Hogsta-antalet-asylbeslut-hittills.html>

Regeringen besviken på partnerna om enkla jobb (2017b). *Svenska Dagbladet*, 25 januari. <https://www.svd.se/ministern-fokuserar-pa-sarskilda-anstallningar>

Skolverket (2016a). *Många nyanlända saknar behörighet till gymnasieskolan*, Pressmeddelande 2016-06-29. <https://www.skolverket.se/om-skolverket/press/pressmeddelanden/2016/manga-nyanlanda-saknar-behorighet-till-gymnasieskolan-1.253678>

Skolverket (2016b). *Nyanlända behöver bättre vägar in i gymnasieskolan*, Pressmeddelande 2016-04-06. <https://www.skolverket.se/om-skolverket/press/pressmeddelanden/2016/nyanlanda-beho-ver-battre-vagar-in-i-gymnasieskolan-1.248818>

Skolverket (2017). *Stora behov på gymnasieprogram för nyanlända*, Pressmeddelande 2017-04-19. <https://www.skolverket.se/om-skolverket/press/pressmeddelanden/2017/stora-behov-pa-gymnasieprogram-for-nyanlanda-1.259961>

Större klyftor än väntat på arbetsmarknaden (2017a). *Svenska Dagbladet*, 14 februari. <https://www.svd.se/storre-klyftor-an-vantat-pa-arbetsmarknaden>

UNHCR (2015). *Worldwide displacement hits all-time high as war and persecution increase*, Pressmeddelande 2015-06-18. <http://www.unhcr.org/news/latest/2015/6/558193896/worldwide-displacement-hits-all-time-high-war-persecution-increase.html>

Vetenskapliga artiklar och rapporter

Beijron, P (2016). *Stor skillnad i sysselsättning mellan inrikes födda och utrikes födda*. Stockholm: Statistiska Centralbyrån. 2016: 35

http://www.scb.se/sv_/Hitta-statistik/Artiklar/Stor-skillnad-i-sysseIsattning--mellan-inrikes-och-utrikes-fodda/

Capps, R., Fix, M., & Fortuny, K. (2016). *Trends in the Low-Wage Immigrant Labor Force, 2000–2005*. Washington, DC: Migration policy Institute.
<https://wol.iza.org/uploads/articles/276/pdfs/low-wage-employment.pdf>

Hedlund, T. & Gullberg Brännström, S. (2016). *Många utrike födda i RUT-företag*. Stockholm: Statistiska Centralbyrån. 2016:7
http://www.scb.se/sv_/Hitta-statistik/Artiklar/Manga-utrikes-fodda-i-RUT-foretag/

Fichtel, A. (2015). *Mini- and Midi-Jobs in Germany: Effects of Marginal Employment on Unemployment*. (Fores Policy Paper 2015:3). Stockholm: Fores.
<http://fores.se/wp-content/uploads/2015/11/Mini-and-Midi-jobs-in-Germany.pdf>

Franson, A. & Sundén, A. (2005). *Vad är arbetslinjen?* (Samtal om socialförsäkring 2005:4). Stockholm: Socialförsäkringsutredningen

Hällö, T (2017). *LOs förslag om utbildningsjobb för stärkt etablering*. (Rapport 2017). Stockholm. Landsorganisationen I Sverige.
[http://www.lo.se/home/lo/res.nsf/vRes/lo_fakta_1366027478784_utbildningsjobb_2017_pdf/\\$File/utbildningsjobb_2017.pdf](http://www.lo.se/home/lo/res.nsf/vRes/lo_fakta_1366027478784_utbildningsjobb_2017_pdf/$File/utbildningsjobb_2017.pdf)

Integrationspolitiska maktutredningen (2004). *Egenförsörjning eller bidragsförsörjning? Invandrarna, arbetsmarknaden och välfärdsstaten* (SOU 2004:021). Stockholm: Arbetsmarknadsdepartementet.

Konjunkturinstitutet (KI) (2015). *Fördjupning: Effekter av ökad flyktinginvandring till Sverige*. (Rapport 2015). Stockholm: Konjunkturinstitutet.
<http://www.konj.se/download/18.29e1209151be3ddf0957e4c/1450790633392/Effekter-av-okad-flyktinginvandring-till-Sverige.pdf>

Maslow, A. (1943). A theory of human motivation. *Psychological review*, 50(4), ss. 370-396

Nylin, A-K. (2014) *Stor skillnad i förvärvsfrekvens 15 år efter invandringen*. Stockholm: Statistiska Centralbyrån. 2014: 42.
http://www.scb.se/sv_/Hitta-statistik/Artiklar/Stor-skillnad-i-forvarvsfrekvens-15-ar-efter-invandringen/

Schnabel, C. (2016). *Low-wage employment: Are low-paid jobs stepping stones to higher paid jobs, do they become persistent, or do they lead to recurring unemployment?* (IZA World of Labor 2016: 276). <https://wol.iza.org/uploads/articles/276/pdfs/low-wage-employment.pdf>

Socialstyrelsen (2001). *Social Rapport 2001*.

Socialstyrelsen (2010). *Social rapport 2010*.

Taguma, M., Kim, M., Brink, S., & Teltemann, J. (2010). *OECD Reviews of migrant education: Sweden*. OECD: 2010.

<https://www.oecd.org/sweden/44862803.pdf>

United Nations (2015). *International Migration Report*. (Rapport 2015). New York. United Nations Department of Economic Affairs.
http://www.un.org/en/development/desa/population/migration/publications/migrationreport/docs/MigrationReport2015_Highlights.pdf

Vetenskapsrådet (2002). *Forskningsetiska principer inom humanistisk-samhällsvetenskaplig forskning*. http://www.vr.se/download/18.6b2f98a910b3e260ae28000360/HS_15.pdf

Wadsworth, J., Dhingra, S., Ottaviano, G., & Van Reenen, J. (2016). *Brexit and the impact of immigration on the UK*. (CEP Brexit Analysis 2016:05). London: London School of Economics and Political Science.

Widegren, D. (2014). *Yrke viktigt för utrikesföddas lön*. Stockholm: Statistiska Centralbyrån. 2014:58
http://www.scb.se/sv_/Hitta-statistik/Artiklar/Yrke-viktigt-for-utrikes-foddas-lon/

Hemsidor

Timbro (2017). *Om oss*. <https://timbro.se/om-oss/> [2017-05-05]

OECD (2017). <https://www.oecd.org/about/> [2017-05-05]

Regeringskansliet (2017). *Kunskapslyftet*. <http://www.regeringen.se/regeringspolitik/kunskapslyftet/> [2017-05-05]

Empiriskt material:

Dousa, B. & Steijer, S. (2016). I våra skuggsamhällen växer svartjobben fritt. *Aftonbladet*, 15 november. [Hämtat 2017-04-20]
<http://www.aftonbladet.se/debatt/a/nx2ko/i-vara-skuggsamhallen-vaxer-svartjobben-fritt>

Esbaty, A. (2016). De som har de sämst ska betala – som alltid. *Aftonbladet*, 15 februari. [Hämtat 2017-04-21]
<http://www.aftonbladet.se/debatt/article22252916.ab>

Frycklund, F. (2016). LO underskattar jobbproblematiken. *Expressen*, 30 september. [Hämtat 2017-04-22]
<http://www.expressen.se/debatt/lo-underskattar-jobbproblematiken/>

Hällö, T. (2016). Vi behöver inte hitta på några ”enkla jobb”. *Expressen*, 28 september. [Hämtat 2017-04-21]
<http://www.expressen.se/debatt/vi-behoover-inte-hitta-pa-na-gra-enkla-jobb/>

Hällö, T. (2017). Ni har båda fel om utbildningsjobben. *Aftonbladet*, 8 mars. [Hämtat 2017-04-23]
<http://www.aftonbladet.se/debatt/a/3aV3d/ni-har-bada-fel-om-utbildningsjobben>

Johansson, J. (2016). Som vanligt vill ni sänka lönerna. *Aftonbladet*, 21 november. [Hämtat 2017-04-23]

<http://www.aftonbladet.se/debatt/a/kVwya/som-vanligt-vill-ni-sanka-lonerna>

Jänke, A., Stenergard, M-M., Tegnhamar, T., Wester, L-A., & Holmberg, R. (2015). Öppna för fler enkla jobb och ta bort Las. *Aftonbladet*, 12 oktober. [Hämtat 2017-04-20]

<http://www.aftonbladet.se/debatt/arbetsmarknad/article21553855.ab>

Khromchanka, V. (2015). Enkla jobb är det bästa integrationsredskapet. *Expressen*, 20 april. [Hämtat 2017-04-20]

<http://www.expressen.se/debatt/enkla-jobb-ar-det-basta-integrationsredskapet/>

Kling, D. (2015). Nu testas Sveriges solidaritet på allvar. *Expressen*, 9 november. [Hämtat 2017-04-21]

<http://www.expressen.se/debatt/nu-testas-sveriges-solidaritet-pa-allvar/>

Källström, E., Federley, F., & Carlsson, A. (2016). Därför krävs lägre löner till flyktingar. *Aftonbladet*, 9 februari. [Hämtat 2017-04-20]

<http://www.aftonbladet.se/debatt/article22233337.ab>

Lemne, C. (2017). Utanförskapet är regeringens ansvar. *Aftonbladet*, 3 februari. [Hämtat 2017-04-23]

<http://www.aftonbladet.se/debatt/a/RAg5x/utanforskapet-ar-regeringens-ansvar>

Nordmark, E. (2016). Rut-på-jobbet kan få nyanlända i jobb. *Aftonbladet*, 23 februari. [Hämtat 2017-04-22]

<http://www.aftonbladet.se/debatt/article22311102.ab>

Nyström, Ö. & Nilsson, A. (2016). Statistiken ljuger om nyanländas jobb. *Aftonbladet*, 5 september. [Hämtat 2017-04-23]

<http://www.aftonbladet.se/debatt/article23448235.ab>

Persson, M. (2016). Nej, ingen vill ha era konstruerade ”jobb.” *Aftonbladet*, 20 september. [Hämtat 2017-04-21]

<http://www.aftonbladet.se/debatt/article23552793.ab>

Segefeldt, F. & Jalali, M. (2013). Slipa ner trösklarna till arbetsmarknaden. *Göteborgs Tidningen*, 18 juni. [Hämtat 2017-04-22]

<http://www.expressen.se/gt/ledare/slipa-ner-trosklarna-till-arbetsmarknaden/>

Stejjer, S. (2016). Sätt inte hänglås på arbetsmarknaden, LO. *Expressen*, 5 september. [Hämtat 2017-04-23].

<http://www.expressen.se/debatt/satt-inte-hanglas-pa-arbetsmarknaden-lo/>

Stejjer, S. (2017). Bra – men LO glömmer bort de allra svagaste. *Aftonbladet*, 6 mars. [Hämtat 2017-04-23]

<http://www.aftonbladet.se/debatt/a/KJGp7/bra--men-lo-glommer-bort-de-allra-svagaste>

Stenberg, L. (2015). Dina enkla jobb leder bara till större klyftor. *Aftonbladet*, 18 mars. [Hämtat 2017-04-20]
<http://www.aftonbladet.se/debatt/article20809700.ab>

Stenberg, L. (2017). Etniska låglönejobb göder segregationen. *Aftonbladet*, 6 mars. [Hämtat 2017-04-23]
<http://www.aftonbladet.se/debatt/a/E8vQa/etniska-laglonejobb-goder-segregationen>

Tobé, T. (2016). Löfven – Du blundar för utanförskapet. *Aftonbladet*, 12 oktober [hämtat 2017-04-23]
<http://www.aftonbladet.se/debatt/article23695279.ab>

Ådahl, M. (2016). Vi behöver debattera de enkla jobben, LO. *Expressen*, 11 juli. [Hämtat 2017-04-23]
<http://www.expressen.se/debatt/vi-behover-debattera-de-enkla-jobben-lo/>

Bilagor

Bilaga 1. Begreppsdefinitioner

- Utrikes födda: I min uppsats kommer jag använda två olika termer främst. Utrikes födda som, om inget annat anges, inkluderar även flyktingar och nyanlända. Nyanlända hänvisar både till flyktingar och annan invandring. Nyanlända och flyktingar kommer användas för att urskilja mellan utrikes födda som har bott i Sverige en längre tid.

- Enkla jobb: Kallas även för låglönejobb, vardagsjobb, startjobb, eller utbildningsjobb men det är främst enkla jobb och låglönejobb som jag kommer utbytbart använda i min uppsats. Med enkla jobb menar man jobb som har få eller inga krav på utbildning eller yrkesfärdighet som oftast erbjuds till en lägre lön. Enkla jobb betyder inte nödvändigtvis att jobben är enkla att utföra.

- Solidarisk lön: Även känd som Rehn-Meidner modellen efter de två LO ekonomerna som formulerade den i respons till högkonjunkturen i slutet av 1940-talet då staten tvingades till pris- och lönestopp, något som hotade fackens handlingsfrihet i lönepolitiken (Johansson 1989, s. 168). Solidarisk lönepolitik är baserat på arbetets art, d v s lika lön för lika arbete, vilket innebär att lönesättningen frikopplas från företagets bärkraft (ibid). Ett likvärdigt arbete i ett vinstgivande företag bör ge samma lön som ett arbete utfört i ett mindre lönsamt företag (ibid).

- Tudelning på arbetsmarknaden: Hänvisar till att vissa grupper har svårt att bryta sig in på arbetsmarknaden medan arbetslösheten är låg för andra grupper. Utrikes födda och unga utan utbildning är grupperna som oftast identifieras som utsatta.

- Försörjningskvot: En ekonomisk formell som visar hur många av den totala befolkningen som försörjs av de i arbetsför ålder mellan 20-64 år. Ju högre kvoten är desto lägre blir försörjningsbördan vilket innebär att de i arbetsförålder måste försörja fler.

- Kunskapslyftet: Enligt utbildningsdepartementet är det en satsning på att stärka utbildningskvalitén samt att regeringen skapar ett stort antal nya permanenta

utbildningsplatser inom Komvux, yrkeshögskolan, folkhögskolan och andra universitet och högskolor (Regeringskansliet 2017).

- Arbetslinjen: En viktig princip inom svensk arbetsmarknads och socialpolitik att man främst ska erbjuda arbete eller utbildning till arbetslösa. (Socialförsäkringsutredningen 2005)

- BNP: Bruttonationalprodukt

- KI: Konjunkturrådet.

- SCB: Statistiska Centralbyrån.

- SNS: Studieförbundet Näringsliv och Samhälle.

- LO: Landsorganisationerna i Sverige. En samling med fjorton fackorganisationer och uppskattningsvis 1.5 miljoner medlemmar. LO har ett nära samarbete med Socialdemokraterna (S).

- TCO: Tjänstemännens centralorganisation.

- RUT och ROT: Begrepp som har att göra med skatteavdrag. RUT står för "Rengöring, Underhåll och Tvätt" och ROT står för "Renovering, Ombyggnad, och Tillbyggnad"

- OECD: Organisation for Economic Co-operation and Development. En internationell forskning och policy-organisation med 35 medlemmar varav Sverige är medlem.

- PISA: Programme for International Student Assessment. En undersökning av skolresultat bland olika länder som släpps vart tredje år och är publicerat av OECD.

- IZA: Institute of Labor Economics.

- MPI: Migration Policy Institute